

Smrtna grožnja v preiskavi proti senatorju Bilbo

WASHINGTON. — Bivši tajnik senatorja Bilbo iz Mississippija, Edward P. Terry, je poslal senatnemu odseku, ki preiskuje obtožbe, da je Bilbo med vojno sprejemal podkupnino od vojnih kontraktorjev, pismo, v katerem je rečeno, da mu je bilo ponovno zagroženo s smrtjo, ako bi nastopil kot priča v tekoči preiskavi, in da je bila enaka grožnja izrečena tudi proti njegovi ženi in hčeri.

Terryjevo pismo je bilo prečitano, ko je bilo klicano njegovo ime, toda se ni odzval, narkar je legalni svetovalec odseka obelodanil vsebino njegovega pisma. V tem pismu, ki je bilo datirano 2. decembra, je Terry prosil, da se ga ne kliče na pričanje.

V pismu se omenja, da je Terry že 1. januarja odstopil kot tajnik senatorja Bilbe, in da ko se je kmalu potem vrnil v Mississippi, mu je bilo v prisotnosti neke priče, koje imena ne more izdati, zagroženo s smrtjo, pozneje pa da je prejel več telefonskih klicev, v katerih se je enaka grožnja izrekla tudi proti njegovi ženi in hčeri.

Visok bonus pri Lincoln Electric

Lincoln Electric Co. bo letos, kakor običajno, zopet plačala visok bonus svojim delavcem, in sicer bo razdelila med 1,200 uposlenih v tovarni in pisarnah vsoto \$2,800,000. To je sicer nekoliko manj kot lani, ampak je še vedno najvišji bonus, ki ga je naznanila katera izmed ameriških tovarn. Bonuse po \$25,000 so dobili inženirji, podpredsedniki in managerji za prodaje. Vsak delavec, ki je zaposlen pri omenjeni korporaciji eno leto ali več, je dobil najmanj \$1,500 bonusa.

Razna druga clevelandška podjetja so istočasno naznanila, da bodo med 9625 delavcev razdelila bonuse v skupni vsoti \$599,000.

Ta podjetja so: Graphite Bronze Co., ki je izplačala \$280,000, 4800 delavcem; Richman Bros., ki je razdelila med 2700 delavci \$175,000, ter Hankins Container Co., Lamson & Sessions, Tremco Manufacturing Co., Clark Controller Co., Gray Drug Co. in Jack & Heintz Precision Industries Inc.

Ko je služil v armadi, je postal komunist

Mrs. Dorothy Ference, stara 31 let, je vložila na okrajni sodnji v Clevelandu tožbo za razpoko na podlagi trditve, da je mož ves vnet za komunizem. Povedala je, da mož živi samo za idejo, da ves čas čita komunistične knjige in da sploh živi, diha in sanja v "svetu komunizma".

Mrs. Ference pravi, da se je poročila pred šestimi leti in da takrat njen mož še ni bil prav nič navdahnjen z levičarskimi idejami.

Toda ko je služil v armadi na Pacifiku, se je tam seznanil s komunističnim naukom in postal je tako vnet učenec Karla Marxa, da nima niti malo časa, da bi se ukvarjal s svojo ženo.

Radovedni novinarji moža niso mogli doseči, da bi ga vprašali, kaj je resnica glede nenavdahnega vzroka za razpokočo tožbo.

MEDNARODNA ORGANIZACIJA ZA BEGUNCE BO USTANOVljena

Združeni narodi sprejeli predloge Mrs. Roosevelt

NEW YORK, 16. dec. — Organizacija Združenih narodov je odobrila pravila za mednarodno organizacijo razmeščenih oseb, beguncev in zatečencev, na podlagi predlogov, ki jih je postavila delegatinja Zedinjenih držav Mrs. Roosevelt.

V svojih predlogih je Mrs. Roosevelt naslovila apel na članice Z.N., naj z ustanovitvijo te mednarodne organizacije pospešijo vzpostavljane mira in reda v svetu.

Sovjetski delegat Gromiko okrcal propagando v taboriščih

Sovjetski delegat Andrej Gromiko je v svojem govoru napadel administracijo v taboriščih za razmeščené osebe, ki se nahajajo v angleški in ameriški coni okupacije v Nemčiji in Avstriji.

Rekel je, da propaganda, ki se vodi v taboriščih, onemogoča repatrijacijo razmeščenih oseb (Kot je znano, v sovjetskih predlogih je postavljena zahteva, da se razmeščené osebe razdeli v skupine in da se izloči iste osebe, ki so bodisi vojni zločinci, kolaboratorji, ali pa politični kolaboratorji-begunci, iz te mednarodne organizacije.)

Gromiko je zahteval, da se takoj onemogoči propagando po taboriščih. Kritiziral je pravila mednarodne organizacije za razmeščené osebe in brezdomce ter poudaril, da zaradi svoje vsebine ta pravila sploh ne spodbujajo razmeščené, da bi se vrnil v svoje države.

Na seznam se je izvršilo ogromno delo

Na splošno glede vseh sej, ki so jih imele članice organizacije Združenih narodov, prevladuje mišljenje, da je bilo v teku 54 dni izvršeno ogromno delo. Nekateri delegati celo pravijo, da ako bi se vzelo v poštev samo resolucijo za omejitve oboroževanja, bi to bilo dosti, da bi ta seja morala biti zapisana v zgodovini človečanstva.

Na zadnji seji je bila sprejeta tudi prošnja Sijama za pristop k organizaciji Združenih narodov in bo tako Siam postal 55. član Združenih narodov.

Gov. Lausche okrcal Brickerja radi "rdeče" propagande na univerzi

V soboto je gov. Lausche v Columbusu odgovoril na izjavo novoizvoljenega republikanskega senatorja John W. Brickerja, kateri je podal v Washingtonu, češ, da je Ohijska državna univerza "gnezdo prevratnih elementov." Lausche je rekel, da taka izjava se sliši precej čudno iz ust človeka, ki je kot bivši guvernir imenoval pet članov upravnega odbora na državni univerzi izmed sedmih.

Iz tega bi se moglo sklepati, da je Bricker izgubil zaupanje v osebe, ki jih je sam imenoval, in vprašal Brickerja, zakaj trobi v javnosti nekaj, kar bi mogel predložiti upravi univerze same, ako je kaj resnice na njegovih trditvah.

Tacoma, Wash. — Dne 1. novembra je umrla Edith M. Medak, stara 43 let in članica SNPJ. Tukaj zapušača moža Thomasa, dva sinova, dve hčeri, mater in brata, vsi v Tacomi.

Novi grobovi

JOHN LIPAR

V petek večer ob 6.30 uri je nagloma umrl v Emergency Clinic bolnišnici John Lipar, star 25 let. Stanoval je pri starših na 1485 E. 175 St. Rojen je bil v Clevelandu ter je služil v minuli vojni, kjer je imel čin sarženta in je bil odpuščen od vojakov 7. aprila 1943. Bil je član društva Eastern Stars št. 51 SDZ in društva Mir št. 142 SNPJ. Tukaj zapušača žalujoče starše, očeta Franka, doma iz Raheče na Gorenjskem, mater Mary, rojeno Pintar, doma iz Domžal na Gorenjskem, in dve sestri Mrs. Angela Grdanc in Ann. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj ob devetih iz Svetkovega pogrebega zavoda, 478 E. 152 St., v cerkev Marije Vnebovzete ob 9.30 uri in nato na Calvary pokopališče na vojaški prostor.

IGNAC MERHAR

Po dvo-dnevni bolezni je v petek večer preminil kmalu potem ko je bil pripeljan v bolnišnico, Ignac Merhar, p. d. Soldatov, star 64 let. Pokojni je v sredo še delal celi dan, v četrtek se je pa vrnil z dela, ker se ni počutil dobro in v petek dopoldne je bil odpeljan v bolnišnico. Doma je bil iz Dolenjevasi pri Gorici, odkoder je prišel v Ameriko pred 42 leti. Delal je 39 let v Fulton Foundry. Dom družine se že 27 let nahaja na 1245 Norwood Rd. Bil je član društva sv. Vida št. 25 KSKJ, društva Slovenec št. 1 SDZ in društva sv. Janeža Krstnika št. 37 ABZ. Tukaj zapušača soprogo Frances, rojeno Brišnik, doma od Celja na Štajerskem, dve hčeri in sina, Mrs. Frances Kostajnske, Albina in Mrs. Ann Strniša, ter štiri vnuke. Pogreb se bo vršil v torek zjutraj iz Grdinovega pogrebega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9.30 uri in nato v družinsko grobnico na Calvary pokopališče.

Sijajen uspeh komedije "Trije vaški svetniki"

Tisti, ki niso bili prisotni na včerajšnji prireditvi podružnice št. 48 SANSa, se imajo za kaj kesati. Sijajno podana komedija "Trije vaški svetniki" je pred polno dvorano Slovenskega delavskega doma, žela tako velik uspeh, kot malokatera druga igra, ki se je dajala v Clevelandu v zadnjih letih.

Dramsko društvo "Anton Vovšek" res ni moglo igrati bolj učinkovite komedije in jo podati z boljimi igralci, kot je bila "Trije vaški svetniki".

Večkratno viharo odobrava je je nagradilo igralce in igralke, ki so z to igro tako razpoložili gledalce, da bo vsakemu ostala v spominu za mnoga leta.

Bolj podrobno poročilo o igri in celi prireditvi bomo priobčili v eni od prihodnjih števil na šega lista.

AMERIŠKI INFORMACIJSKI URAD V BELGRADU SE BO ZOPET ODPRL

BELGRAD, 14. dec. — V Belgradu bodo zopet odprli čitalnico informacijske službe Zed. držav, ki je od 26. septembra bila zaprta.

Jugoslovanska vlada je postavila tri pogoje za ponovno odprtje te čitalnice, ki jih je ameriški državni department sprejel.

Pogoji so: Informacijski urad in čitalnica Zed. držav bo služila izključno v name, da seznanj obiskovalce z življenjem v Zed. državah in kulturnim razvojem Zed. držav. Dalje, v bulletinu informacijskega urada ne bo smelo biti pisano ničesar, kar bi bilo proti interesom jugoslovanskih narodov in zakonom o tisku. Tretji pogoj pa je, da bodo bulletini poslani zunanjim zastopnikom, ministrom vlade in uradni časnikarski agenciji Tanjug.

Shod jugoslovanske relifne akcije v mestu New York

NEW YORK, 14. dec. — Na velikem shodu, ki se je vršil v New Yorku, na inicijativo American Committee for Yugoslav Relief, sta med ostalimi govorila tudi jugoslovanski zunanji minister Stanoje Simić in Mrs. Franklin D. Roosevelt, ki je častna predsednica organizacije.

Na shodu je bila sprejeta resolucija, ki obsoja "odstop State Departmenta od mednarodne in ne - politične delitve ameriške hrane in pomoči."

Delegatom je bilo izročenih šest spominskih plošč z imeni Mrs. Roosevelt, Wendell Willkieja, gen. Eisenhowerja, Mary McLeod Bethune, dr. Alberta Einsteina in Georgea Norrissa. Te bodo postavljene na šest otroških domov, čigar popolno opremo je preskrbela organizacija American Committee for Yugoslav Relief.

Shoda se je udeležilo čez dva tisoč oseb. Bila je prisotna tudi Miss Jewel Lubin, ki se je nahajala v Jugoslaviji pri gradnji takozvane mladinske proge.

"STAVIM, DA BOM" JE REKLA ŽENICA

DENVER, 13. dec. — Don Gallegos in njegova žena sta sedela zvečer v kuhinji in kot izgleda jima je bilo strašno dolgčas. Žena je s kuhinjskim nožem lupila z nohtov lak in mož jo je opazoval pri tem poslu.

Potem, (bogve, kako mu je prišla tako "nora" misel) je Don Gallegos rekel svoji vročerkvni Španki:

"Stavim, da se bojiš, da bi me dregnila s tem nožem."

"Stavim, da se ne bojim," je odvrnila ženica.

Tako se Don Gallegos nahaja v bolnišnici z veliko rano ravno nad "srčkom."

SEJA KLUBA "LJUBLJANA"

Vabi se vse člane in članice Kluba "Ljubljana" k letni seji, ki se bo vršila jutri večer, 17. decembra, točno ob 7.30 uri v Slov. društvenem domu na Recher Ave. Prosi se polnoštevilno udeležbo, ker se bo volilo odbor za leto 1947 in ukrepalo o drugih važnih zadevah.

Prispevajte za otroško bolnico v Sloveniji!

Amerika bo najbrž protestirala proti podržavljenju industrij v Jugoslaviji

Ruski komentator o atomski diplomaciji

MOSKVA. — Sovjetski komentator I. Jermašev je snoči izjavil, da atomska diplomacija, kakor jo prakticirata Amerika in Anglija, izgublja svojo učinkovitost, da pa je še vedno poglavitna ovira mednarodnemu sodelovanju.

Njegov govor reflektira odpor, s katero zro vsi Rusi na atomsko bombo v posesti Zed. držav, in globoko ukoreninjeni občutek, da je bomba del atomske diplomacije, ki služi interesom imperialističnih in ekspanzionističnih krogov v Ameriki in Angliji.

Jamašev je v podporo svoji analizi navedel zgodovinska dejstva ter omenil knjigo Ralpa Ingersolla "Top Secret" kot dokaz, da je bil Churchill med vojno na delu proti odprtju druge fronte ter deloval proti Sovjetski zvezi.

Churchill je eden izmed tistih, ki verujejo v atomsko diplomacijo, ki pa navzlic temu izgublja na svoji učinkovitosti, je rekel Jermašev.

"Atomska diplomacija namreč podcenjuje na milijone preproste ljudstva, ki je za sodelovanje med narodi. Mi nimamo nobenih interesnih konfliktov z Zed. državami in Britanijo."

NOVE URADNICE

Na letni seji društva sv. Ane št. 4 SDZ so bile izvoljene sledeče uradnice za prihodnje leto: Predsednica Mrs. Julija Brezovar, podpredsednica Mrs. Jennie Stanonik, tajnica Mrs. Jennie Suvak, 1415 E. 51 St., EN 8104, blagajničarka Mrs. Josephine Oražem, 1133 E. 71 St., zapisničarka Mrs. Anna Erbežnik, rediteljica Mrs. Mary Pristov, nadzornice: Mrs. Mary Bradač, Mrs. Rose L. Eršte in Mrs. Angela Virant. Slovenski zdravniki in zdravnice, bivajoči v clevelandški okolici, so društveni zdravniki. Seje se vrše še nadalje vsako drugo sredo v mesecu v Slov. nar. domu ob osmih zvečer.

DIREKTORSKA SEJA SDD NA RECHER AVE.

Nocoj se bo vršila zadnja direktorska seja Slov. društvene doma na Recher Ave. v tem letu. Seja se bo vršila nocoj mesto v sredo, in ker so zelo važne zadeve na dnevnem redu se prošla tako "nora" misel) je Don Gallegos rekel svoji vročerkvni Španki:

ZLATNINA ZA DARILA

Komaj teden dni in božični prazniki bodo zopet tu. Običaj je, da se svoje in intimne prijatelje za te praznike obdari. Zlatnina je vedno darilo, ki je hvaležno sprejeto in ostane v trajnem spominu. V poznani Černetovi zlatarni na 6412 St. Clair Ave., imajo krasne ure, zapestnice, uhane, toaletne predmete, ovratnike, prstane itd. za moške ali ženske, po zmernih cenah. Opozorjamo na njih oglašbo na drugemu mestu današnje izdaje.

Eveleth, Minn. — Pri družini Paul Gwash so se oglašile rojnice in pustile prvorojenčka.

Državni department se ne strinja s plačtivijo podržavljenih podjetij z državnimi bondi

BELGRAD, 14. dec. — Jugoslovanska vlada je postavila predlog za ustanovitev mešane komisije, v cilju, da se ugotovi odškodnina, ki jo bo plačala tujezemskim industrijskim podjetjem, ki so bila prizadeta pri zadnji odločitvi o podržavljenju 42 industrijskih podjetij.

Računa se, da je v jugoslovanski industriji naloženo okrog \$80,000,000 češkega kapitala. Češke tovarne čevljev "Bata" so istotako prišle pod novi zakon o podržavljanju, toda pričakuje se, da bo mešana komisija Jugoslovancov in Čehov ustanovila višino odškodnine, ki jo bo Jugoslavija plačala v državnih bondih (obveznicah).

Ameriške investicije znašajo do 20 milijonov

Računa se, da imajo razna podjetja Zedinjenih držav naloženega v jugoslovanskih industrijah skupno od 15 do 20 milijonov dolarjev.

Pričakuje se, da bo ameriški državni department vložil protest proti podržavljanju industrij, v katerih je bil naložen ameriški kapital. Zedinjene države se ne strinjajo z načinom plačanja odškodnine v državnih bondih.

"Odškodnina ne bo plačana za tista industrijska podjetja, ki so za časa vojne obratovala za Nemce, odnosno kolaborirala", pravi poročilo.

KITAJSKI KOMUNISTI V OZENJIVI PROTI YULINU

SHANGHAI, Kina, 15. dec. — 50,000 komunistov se nahaja v veliki ofenzivi proti Yulinu, ki je glavna postojanka kitajskih nacionalistov v severni provinci Shensi.

Iz vladnih vojnih krogov v Peipingu poročajo, da sta bila odbita dva napada komunistov na predmestja Peipinga. Komunistične armade pod poveljstvom gen. Nien Yung Chen, se v svojem pohodu nahajajo okrog 12 milj od Peipinga.

Iz vladnih krogov so naslovili svarilo, da bo vsaka ofenziva komunistov na Yulin povzročila ofenzivo vladnih čet na prestolnico komunistov — Yenan.

Gov. Lausche imenoval nadaljnega sodnika

V urad mestnega sodnika, ki je postal prazen z resignacijo sodnika Josepha A. Artla, ki je bil izvoljen za okrajnega sodnika, je imenoval gov. Lausche v soboto Brookes Friebohla, mestnega pomožnega pravnega ravnatelja, ki je šele 36 let star ter sin Carla D. Friebohla, referenta na zveznem bahkrotnem sodišču. Novi sodnik je študiral pravo na univerzi Yale in je med vojno služil v armadi v oddelku za politično inteligenco.

S tem sta izpolnjeni dve izpraznjeni poziciji na mestnem sodišču. Še enega sodnika bo imenoval gov. Lausche, ko bo mestni sodnik William McDermott 1. januarja nastopil novo službo na mladinskem sodišču. Friebohlovo imenovanje je povzročilo veliko presenečenje, kajti njegovo ime se v tej zvezi sploh ni omenjalo.

Kampanja proti CIO unijam ožigosana

SANTA CRUZ, Cal. — Državni predsednik CIO Morris Zusman je danes kampanjo, v kateri se postavlja v dvom lojalnost in patriotizem CIO unij, ožigosal kot veliko sleparstvo, za katero je odgovorna Narodna zveza tovarnarjev.

"V normalnih razmerah smo si lahko privoščili razkošje razdvojenosti," je rekel Zusman na državni konvenciji CIO. "Tista doba pa je za nami. Mi nimamo prijateljev v 80. kongresu. Od danes naprej moramo stati na lastnih nogah."

Tajnik državne organizacije CIO, Mervyn Rathbone, je izjavil, da se je Trumanova administracija, mesto da bi sledila stopinjam predsednika Roosevelta, uklonila reakciji ter postala neno orodje doma in v inozemstvu.

Poljska obtožuje britskega novinarja

VARŠAVA. — Proti britskemu novinarju Derek Selby-u so bile danes objavljene obtožbe, da je bil v stikih s poljskimi podtalnimi elementi, ter da je pozival k večjemu odporu proti vladi. Selby je zapustil Poljsko koncem oktobra, ko mu je vlada odrekla podaljšanje vize.

Šef poljske tajne policije polk. Romkowski je na konferenci s poljskimi časniki izjavil, da se je Selby udeležil konference 100 podtalnih voditeljev, ki se je vršila 10. avgusta v Lublinu in jih karal, češ, da so premalo aktivni proti vladi, navzlic temu da imajo dovolj orožja in priliko, da dobijo dodatno pomoč.

Romkovski je dejal, da bodo podrobnosti iznešene tekom sodne obravnave, ki se bo v kratkem vršila v Lublinu.

Vlada, ki je nedavno odkrila, da se je iz Selby-jevega odhoda pridržal njegov tajnik, ima baje v posesti dnevnik nekega podtalnega voditelja, v katerem je podana vsebina Selbyjevih izjavljanj na konferenci podtalnih voditeljev.

LICALNIKI IN POPRAVILA

Brata George in Andrew Knaus vodita na 18724 St. Clair Ave. trgovino pod imenom East Appliance Service and Sales, kjer si lahko gospodinje nabavijo razne električne predmete za na dom. Baš sedaj imata na ogledu izvršten Thor Automatic Gladiron, električni avtomatični likalnik, ki napravi lepo in trajno božično darilo. Brata Knaus sta sinova poznane slovenske družine, ki biva v Euclidu že nad trideset let. Priporočata se za naklonjenost.

ENAKOPRAVNOST

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
4281 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROCNINE)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
(Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
For One Year—(Za celo leto) \$7.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.00
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.50

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
(Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
For One Year—(Za celo leto) \$8.00
For Half Year—(Za pol leta) 4.50
For 3 Months—(Za 3 mesece) 2.75

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
(Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
For One Year—(Za celo leto) \$9.00
For Half Year—(Za pol leta) 5.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

INOZEMSKJE VOJSKE NA OZEMLJU NESOVRAŽNIH DEŽEL

III.

Na Daljnem vzhodu je stopilo svojčas več tisoč angleških vojakov na ozemlje Francoske Indokine zaradi razorožitve enot japonske armade in repatriacije angleških državljanov. Vse pa kaže, da so kar ostali tam. Angleške čete se mude tudi na ozemlju Sijama. Angleške vojne ladje uporabljajo kitajski pristanišči Tsindao in Amoi.

Vsemu temu je treba pristeti, da je Velika Britanija, kakor je izjavil o tem zastopnik ameriškega "Odbora borbe za demokratično politiko na Daljnem vzhodu" povečala število svojih čet v Indiji v primeri z letom 1939 trikrat. Kaj čuda, da spričo takega položaja indijsko ljudstvo ne more verovati v iskrenost naklepov Londona glede njegove domovine.

Kakor Velika Britanija tako imajo tudi Združene države Amerike tudi po končani vojni svoje oborožene sile na ozemlju nesovražnih dežel, a v mnogih primerih utrjujejo svoje pozicije.

Velika formacija ameriških čet se mudi na Kitajskem. Tam je bila organizirana široka mreža ameriških letalskih baz, ki je zajela vso deželo. Take baze so v Peipinu, Tientsinu, Tsindao, Nankinu, Šanghaju, Čenduu, Tsuntsinu, Kunminu in drugih krajih. Vojno pomorske sile Združenih držav Amerike na Kitajskem imajo baze v Tsindao, kjer je štab 7. ameriškega brodnjaka in v Šanghaju. Po poročilih lista "Sinmin-Vanbao" je v Tsindao nad 30,000 moških ameriške pomorske pehote.

Washingtonski krogi bi prišli nedvomno v veliko zadrego, če bi morali pojasniti vzroke bivanja ameriških čet na Kitajskem—v eni izmed petih velikih držav, stalnih članic Varnostnega sveta. Toda praktične posledice take politike so dobro znane. Demokratični tisk je že zdavnaj razkrinjal pravo vlogo ameriških čet v državljanski vojni, ki jo razvne zadnje mesece kitajska reakcija. Izročitev orožja in različne vojaške imovine kuomintangovskim četam, ameriški instruktorji pri teh četah, prevažanje teh čet z ameriškimi prevoznimi sredstvi na bojišča—vse to so različne oblike neposrednega sodelovanja čet Združenih držav Amerike v borbi proti demokratičnim silam kitajskega ljudstva.

Posledica ameriškega vmešavanja je, da se državljanska vojna na Kitajskem vedno bolj razplamteva. Po poročilih agencije "Sinhua" se bori zdaj proti narodno demokratičnim četam 206 kuomintangovskih divizij, ki štejejo 1 milijon 740,000 mož ali 86% vseh kuomintangovskih sil. V operacijah sodeluje tudi devet desetih vojniških ladij in vsa letala, kar jih je dobil Kuomintang od Združenih držav Amerike. Taki so sadovi bivanja ameriških čet na Kitajskem, njihovega vmešavanja v notranje zadeve velike zavezniške države.

Bilo pa bi napačno, če bi omejili pomen oboroženega vmešavanja Združenih držav Amerike v notranje zadeve Kitajske samo na okvir medsebojnih odnosov med tema dvema deželama. Obenem z drugimi akcijami ameriških oblasti na Daljnem vzhodu—na Japonskem in v Koreji—ustvarja bivanje ameriških čet na Kitajskem napeto orožje in zadeva interese vseh miroljubnih narodov Vzhodne Azije. Kitajski list "Vengujbao" je pisal v karakterizaciji ameriške politike na Kitajskem:

"To pomeni prvič, da so Združene države Amerike odložile krinko in pokazale svoje pravo obličje v oboroženem vmešavanju v državljansko vojno na Kitajskem. To pomeni drugič, da Združene države Amerike ne smatrajo Kitajske za neodvisno suvereno državo, temveč jo postavljajo na isto raven s Filipini. Tretjič pomeni to, da so Združene države Amerike očividno zavrgle sveto načelo glede podpiranja prizadevanj, da se ustanovi demokratična in močna Kitajska in da nameravajo spremeniti Kitajsko v vojno bazo proti Sovjetski zvezi. V takih razmerah ni samo možna notranja vojna na Kitajskem, temveč tudi ni izključena dejanska nevarnost za mir na Daljnem vzhodu."

Na Filipinah je zdaj po podatkih lista "New York Post" 90,000 ameriških vojakov in z nabori je vpoklicanih v vojsko 25,000 Filipincev. Ameriške oblasti imajo v rokah vsa večja letališča dežele in vojno pomorske baze, med njimi tudi bazo v prestolnici Filipinov Manili. Kakor po-

Dr. Metod Mikuž:

Iz življenja duhovščine in cerkve na Slovenskem

(Ta članek je za SANS napisal dr. Metod Mikuž, predvojni tajnik ljubljanskega škofa Gregorij Rožmana, ki prihaja iz poznane ljubljanske meščanske družine. Študiral je na ljubljanski bogosloviji in teološki fakulteti. Njegova doktorska disertacija je bila kot odlično delo vpisana v vpo-gled višjim vatikanskim cerkvenim krogom. Dr. Mikuž slovi kot odlični teolog in radi tega je njegova razprava o cerkvi in politiki toliko važnejša.

Leta 1942 je šel v partizane ter bil verski referent glavnega štaba Slovenije. Pričujoča slika je iz tiste dobe. Po osvoboditvi ga je ljudstvo kočevskega okraja izvolilo v jugoslovansko zvezno skupščino v Beogradu. Dr. Mikuž je bil med prvimi duhovniki, ki je pravilno ocenil postopanje škofa Rožmana za navadno izdajstvo slovenskega naroda ter moralno in stvarno podprl narodno osvobodilno gibanje.—SANS).

Ko je slovensko zemljo meseca aprila leta 1941 pregazil trojni okupator, Hitlerjanci, Italijani in Madžari, so se demokratične sile slovenskega naroda kaj hitro znašle in že 27. aprila istega leta osnovale Osvobodilno fronto, katere osnovna naloga je bila: neizprosno in oborožen upor proti okupatorjem, obenem pa graditi in utrjevati med svobodoljubnimi množicami resnično in pravo demokratično, kajti samo ta more sprostiti vse pozitivne in napredne sile v ljudskih množicah, ki so edine sposobne izdržati in dobojevati krvavo osvobodilno vojno in ustvariti tisto svobodo, o kateri so sanjali najboljši in največji slovenski duhovi in katero danes uživamo, združeni z ostalimi jugoslovanskimi narodi v Titovi Jugoslaviji.

Nadvse jasno je, da se tega največjega in krvavega napora v zgodovini našega naroda niso niti z najmanjšo voljo do sodelovanja udeležile nedemokratične sile in da so se, nazadnjaške kot so bile vselej in vselej pripravljeni zatreti vsak svobodoljubni poizkus delovnih ljudskih množic, v razmeroma najkrajšem času spet spet v okupatorjem in tako zašle na najžalostnejšo pot narodnega izdajstva.

Kakor je slovenskim ljudem, ki iskreno verujejo v Boga in njegovo Pravičnost težko priznati, vendar morajo resnici na ljubo in po svoji vesti to tako danes kot pred štirimi leti jasno in nadvse odločno pribiti pred vsem svobodoljubnim svetom žalostno resnico, da so uradna katoliška Cerkev, njen višji pa tudi nižji kler skoraj brez vsake izjeme odigrali, v veliki domovinski vojni najžalostnejšo vlogo, vlogo Judeža-izdajalca in si s tem nakopale pravično in upravičeno kazn in nejevoljo poštenega dela slovenskega naroda.

Ne da se ne olesplati, ne opravičiti in še manj zmanjšati njihova velika krivda, kajti radi njihovega judeževskega izdajstva so umirali tisočeri in tisočeri Slovencev bodisi kot interniranci po italijanskih in v preteklih mesecih slovenskih taboriščih, bodisi kot

vsod, kjer se mude inozemske čete, divja tudi na Filipinih oborožena borba. Roxasova vlada, ki je prišla na krmilo ob podpori ameriških čet, vodi velike vojaške operacije proti ljudskim množicam pod vodstvom partizanskih organizacij, ki so se med vojno aktivno borile proti japonskim okupatorjem.

Med drugo svetovno vojno so ustanovile oborožene sile Združenih držav Amerike velikansko število vojno pomorskih in letalskih baz na vseh važnejših svetovnih prometnih zvezah, na vseh kontinentih in oceanih. Znatel del teh baz je na ozemlju britanskega imperija. V Atlantiku imajo Združene države Amerike v svojih rokah angleške baze na otokih Antigua, Trinidad in Jamaica, na Bermundskih otokih, v Halifaxu, v S. Johnsu (Nova Fundlandija), Georgetownu, (Angleška Guayana) na Labradorju, pa tudi portugalsko bazo Santa Maria na Azorskih otokih. Na Tihem oceanu imajo Američani baze na angleških otokih Feni ter v avstralskih pristaniščih Darwin in Melbourne in na otoku Manus. Na Bližnjem vzhodu ima ameriško letalstvo baze na letališčih v Kuvaitu, na Bahrenskih otokih, v Ba'ri in Mosul (Irak) v Beyrutu in Damasku (Sirija).

Dr. Metod Mikuž

talci, bodisi kot od njih zapeljani izdajalci v belogardističnih bojnih formacijah in radi njih je gorelo nebroj vasi in domov.

Ko so zmagoslavne Titove armade osvobajale Slovenijo, se je izdajalskega slovenskega klera lotil velik preplah, kajti jasno se je zavedal svojega zločinskega početja in zato je bežal z umirajočo se Hitlerjevo armado in kvizlinškimi tolpmi domobrancev, hrvatskih ustašev in srbskih četnikov in se naselil, še danes neznan, bodisi po tistem delu slovenskega ozemlja (Koroški in Primorski), ki ga še upravljajo vojne oblasti zapadnih zaveznikov, bodisi neke po Severni Italiji, najhujeji nekateri krivci pa so zbežali celo v Ameriko.

Jasno je, da je bežal med prvimi tudi tisti, ki je ves čas osvobodilnega boja ščeval slovenski narod na medsebojno sovraštvo in na boj s partizani, češ, da so to roparske in razbojniške tolpe, ukazoval in dajal nižji duhovščini navodila, kako naj na prižnici in v spovednici v vesti prepovedujejo vsako sodelovanje z Osvobodilno fronto, tisti, ki je z mašo in s svojo navzočnostjo dajal moralno upravičeno zaprisegi Hitlerjevih pomagačev in hlapcev—slovenskih domobrancev—ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman, katerega je v preteklih mesecih slovenska ljudska oblast obenem s

"prezidentom" Rupnikom in SS policijskim generalom Roosenjem pravično sodila in obsodila za vsa njihova veleizdajalska početja.

Duhovščina, ki ni zbežala in ki je slovensko ljudstvo ni obsodilo, ker se je zadržala vsa štiri leta zgolj pasivno in ni na noben način, čeprav je bila to njena dolžnost, pomagala in sodelovala s poštenim ljudstvom, se je sprva na vse načine prizadevala prepričati svobodoljubni in svobodni slovenski narod, da od dneva zmagae dalje z vsemi močmi sodelovala in pomagala graditi novo in lepšo bodočnost. Kot je vsa štiri leta krvave borbe povdarjala pod Hitlerjem in Mussolinijem, da je vsaka oblast od Boga, tako je tudi od dneva svobode obljubljala in zatrjevala, da se bo pokorila novi, to je ljudski oblasti, istotako radi Boga.

A resnici na ljubo je treba povedati, da je bila to velika laž in obenem dovolj jasen preizkusni kamen, kakšna je pač njihova vera in iskrenost. Glejte! Hitlerju in Mussoliniju so se pokoravali—ker sta imela, kot so trdili in učili, vso svojo nečloveško oblast od Boga samega—novi, ljudski oblasti pa se nočejo pokoravati. Privatna zadeva njihove vesti je sicer, kako bodo enkrat zagovarjali svoje grehe, nikakor pa ni nekaj zgolj zasebnega to, da s to svojo nepokorščino, nesodelovanjem in nezvestobo do naroda v kar največji meri majajo in devajo v nič ugled pravega Kristusovega nauka in njegove Cerkve.

Prav nobena skrivnost ni danes, da duhovščina, ki je še ostala v Titovi Jugoslaviji, vzdržuje ilegalne zveze z višjim in nižjim klerom, ki je kot sramotni in zločinski ubežnik neke izven države in da vsi skupaj hočejo škodovati ugledu nove Jugoslavije in razkričati njeno pravo demokratično kot najhuješo tiranijo, kot "rdeči raj", kot "ekspozituro Moskve" in podobno. Slovenskim ljudskim množicam, ki so v težkih dneh svojega naroda stavile vse svoje narodnostno in človečansko dolžnost, je danes sicer jasno, da je vse to gola in zlonamerna laž in niha tudi najmanjšega strahu, da bi tako blebetanje in klevete kakorkoli moglo škodovati domovini in njenim silnim in nesebičnim naporom izgraditi res lepo in srečnejšo bodočnost in je zatoj ta "problem" v domovini nadvse jasen in rešen.

Prav tako pa se slovenski narod tudi zaveda, da morajo vse te klevete radi nepoučenosti le škodovati ugledu njegove domovine kje v inozemstvu, zato je čisto na mestu, da si vsaj v najbžežnejših črtah ogledamo naš "rdeči raj".

Štiri stvari so v Titovi Jugoslaviji, radi katerih je slovenska tu—in inozemska duhovščina zagnala velik krik in vik. In to so: ločitev cerkve od države, civilni zakon, ločitev šole od cerkve in agrarna reforma.

Vsakemu je znano in jasno, da je vsaka moderna država, ki se je kakorkoli že otresla klerofašističnih težej in manir, izvedla prepotrebno ločitev cerkve od države. Moderne države stojajo na povsem zdravem stališču, ko smatrajo cerkev, dokler se izkaže kot neškodljiva in interesom države, za družbo, ki lahko obstaja z vso svojo organizacijo in naukom, za nekaj privatnega, to se pravi, da cerkev nima nobene pravice ne dolžnosti vtkati se v državne zadeve in obratno tudi ne država v cerkvene. Države so se pravilno zavedale, da bo s tem enkrat za vselej odpravljen ves škodljivi vpliv klerikalizma, ki je stavljal ovire napredku, kjer jih le mogel in znal.

S tem seveda pa ni bila zadovoljna duhovščina, ki je izprevidela, da s tem izgublja veliko monopoliščno vlogo nad javnim življenjem slovenskega na-

roda in zato je v svojem brezmočnem srdu razkričala v svet, da se v Jugoslaviji preganja duhovščina in da se prepoveduje in preprečuje bogoslužje.

No, kako je s preganjanjem duhovščine, smo že videli, ali če še enkrat povdarimo: ta je itak v glavnem zbežala sama, ker je imela slabo vest, kogar od teh pa je oblast le dobila v roke, je bil, samoposebi umevno, pravilno kaznovan, kot narodni izdajalec. Od duhovščine, ki je ostala, ni nihče preganjan zato, ker je duhovnik, kar je nadvse jasno in kar se sklada z navedenimi in človečanskimi zakoni. Da se prepoveduje bogoslužje, je nesramna laž in je priča vsak Slovenec in vsak tujec, ki obišče našo zemljo, da se po cerkvah vrši bogoslužje povsem nemoteno, vodijo se procesije, deli se birmo itd.

Ljudje svobodno in brez ovir romajo na božja pota in državi ne pride niti na misel, da bi vernike, ki hočejo zadostiti svojim verskim potrebam in željam, kakorkoli že ovirala. Tega tudi ne sme, kajti svoboda vere in bogoslužja vendar štiti in varuje temeljni kamen vse naše zakonodaje—ustava sama.

Veliko hrupa za nič je bila tudi uvedba civilnega zakona, kakršnega pozna skoraj vsaka moderna država. Noj krik in vik je zagnala zopet duhovščina, pametno slovensko ljudstvo pa se poročča kot določa zakon najprej civilno, zatem pa se verni ljudje, kot določa zakon, poroče še cerkveno. Baš to je prava demokracija, da se človeka, ki mu ni do vere—in ti in taki so bili v vseh časih in krajih—ne sili poročati se cerkveno, vernemu človeku pa se dopyuša vsa zakonita možnost, da sklene veljaven zakon tudi po predpisih svoje vere.

Vprašanje verouka. Nadvse razumljivo je in iz kratkega orisa zadržanja slovenske duhovščine tudi vsakemu jasno, da je država zelo previdna, komu naj izroči vgozo mladine. Kot prava demokratična država je pravilno določila, naj se verouk poučuje v šolah kot neobhodni predmet, dovoljenje za poučevanje pa daje le tistemu duhovniku, o katerem je saj kolikor toliko prepričana, da mladino, ne bo kvaril. Prebridele skušnje je namreč doživel slovenski narod prav z mladino, ki so jo vzgajali klerofašistični duhovniki!

Nezaupanje do sedanje duhovščine torej ne izvira iz države same v sled neke sovražnosti ali nerazpoloženja do duhovščine, temveč, kot smo videli, iz izdajalskega in nenarodnega zadržanja slovenske duhovščine. Ali povedano drugače:

Nobenega vprašanja bi ne bilo, kdo naj uči verouk po šolah, če bi se vsi duhovniki s škofom na čelu borili za svobodo svojega naroda in če bi ne bili izdajalci.

Agrarna reforma je bila med delovnim ljudstvom sprejeta z velikim odobravanjem, ne pa seveda med duhovščino. Če prav je vsaka cerkvena zemlja po kanonskih določilih v prvi vrsti zato, da krije cerkvene potrebe, nato, da se iz nje izdružuje duhovnik in v tretji vrsti, da podpira reveže in karitative (dobrodelne) ustanove, se je na Slovenskem že zdavnaj pozabljalo in pozabilo na prvo in tretje strogo obvezno cerkveno določilo.

Zato je duhovščina ob izvedbi agrarne reforme edina zaupila in zabelo veliko, povsem neduhovniško gonjo: ljudi, ki so dobili cerkveni svet, so strašili z božjimi in cerkvenimi kaznimi, odrekli so jim spovedno odvezo in tako dalje. Klasičen primer, kako je propadel pravi smisel cerkvene zemlje in njene imovine, je pri nas na primer cistercijski samostan v Stični, ki je, mesto da bi po svojih redovnih pravilih iz bogatih zemljiških dohodkov podpiral veliko revščino svoje okolice, rajši nim življenjem slovenskega na-

in sira in tako mesto dobrodelne cerkvene ustanove, rajši postal kapitalistični veleobrat.

V Titovi Jugoslaviji, v Titovi Sloveniji je torej red in ne revolucija, ne pobijanje nedolžnih ljudi, ne preganjanje duhovnikov, ne vere, ne bogoslužja. Sicer pa smo jugoslovanski narodi z veseljem sprejeli prijateljsko pogodbo z bratsko češkoslovaško državo, zato je tistemu, ki morda že dvomi, potrebno samo to, da naj pride sam in pogleda. Videl in spoznal bo, da je pri nas resnična demokracija, zato tudi prava in iskrena svoboda vere in vesti.

Urednikova pošta

Podpirajte Slovenski narodni muzej!

Že smo v zadnjem mesecu 1. 1946. Čas beži z vso naglico pred nami, kakor blisk na nebu.

Trst in slovensko zemljo hoče po vsej sili tisočletni sovražnik Slovanov. Mnogo stvari, ki so bile poslone ubogemu slovenskemu ljudstvu, so bile pokradene v Trstu.

Pravilno je, da zbiramo v Ameriki denar za izgradnjo otroške bolnišnice v Sloveniji.

Med ameriški Slovenci se je v nekaterih rečeh deloma pogojevalo nasprotstvo, v nekaterih pa poostro. Goriški slavček Simon Gregorčič, ki so ga nekateri duhovniki zaničevali, je pravilno zapisal za Slovence kot Slované v slošnem, namreč, "pepelni dan ni več Tvoj dan. Tvoj je vstajenja dan." Sovražnik slovanstva polagoma požira sline, ko prihaja ta glas v resnici na dan.

V največji slovenski naselbini v Clevelandu je prišel pred leti z akcijo za ustanovitev Slovenskega narodnega muzeja Erazem Gorshe, in sicer pod okriljem Slovenskega narodnega doma na St. Clair Ave. Ta zaslužni moč ne zasluži samo časti, pač pa podpore in sodelovanja pri tem velikem narodnem delu.

Pred leti, ko se je vršil Slovenski kongres v Clevelandu, sem bil povabljen na sejo Slovenskega narodnega doma. Tam sem vprašal po nekaterih predmetih, ki sem jih poslal muzeju (mnogo predmetov imam s pripravljenih za odpisiljatev). Tam so me tudi pokarali, češ, zakaj nisem prišel na otvoritev muzeja. Tega nisem zato storil, ker sem bil naveličan potovanja. Slovenski narodni dom je bil namreč pripravljen plačati vozne stroške, če bi prišel na otvoritev muzeja. Dovolj o sebi.

Naš Clevelandčan bi prosil, da bi dali primerno službo Erazmu Gorshe, če bi bilo mogoče v Slovenskem narodnem domu, kajti mož je izvršil ogromnega dela na narodnem in izobrazbenem polju. Delal bo tudi v bodoče, ali s samim zastojnim delom ni jela! Kot nihče, tako tudi narodno zavodni moč Erazem Gorshe ne more živeti od zraka.

Zaeno apeliram na vsa slovenska, hrvaška in slovaška društva vobče, da bi kaj prispevala za muzej. Muzej ni pomemben samo za Slovence, ampak za Slované v splošnem. Jaz imam še veliko zgodovinskih predmetov, ki jih bom poslal Slovenskemu narodnemu muzeju v Cleveland.

Občudujem delo, ki ga upravlja Erazem Gorshe. Kot mnogoletni zbiralec zgodovinskih predmetov, so mi dobro znane vse težave v zvezi s tem delom in namesto priznanja, človek žanje zaničevanje, vsaj od nekaterih strani. Vzlic temu pa so se našli rodoljubi in mi pomagali, da sem razne zgodovinske predmete, ki sem jih imel spravljene pri znanjih po vseh Združenih državah, končno skupaj spravil v Duluthu.

Na koncu pa še enkrat apeliram, pomagajte Slovenskemu narodnemu muzeju v Clevelandu! Matija Pogorelec.

Na Ravnih Kotarih bodo pridobili 800 hektarov plodne zemlje

Ponatis iz "Slovenskega poročevalca"

Po Pašmarskem zalivu hiti se opomogel, so ga zadele hude težave v 16. in 17. stoletju, ko so tod vladali Turki. Gospodarili so nasilno, kakor povsod, vendar pa so imeli mnogo orientalskega smisla za negovanje vrtov in so v širokem zaledju Biograda uredili velike plantaže za umetnim namakanjem. Turki so šli, naprave so propadle in se zamočvirile. Biograd je ostal v današnji obliki in ima le še redke ostanke svoje nekdanje veličine. V novi dobi pa se mu obeta razcvit.

Biograd je idealno letovišče, razen tega bo imel po ozdravljenju svojega zaledja mnogo plodne zemlje, ki obeta tej pokrajini novo blagostanje.

Zapadni del severne Dalmacije, ki se razprostira tam za Biogradom od Nadina in Polače do Benkovca in Vranskega jezera — je na glasu najplodovitejšega področja vse dalmatinske dežele. A čeprav je zemlja rodovitna, so velika področja neobdelana. Delno zaradi tega, ker so površine pokrite z neplodno, peščeno zemljo, delno pa zato, ker je najboljše zemlja večji del poplavljenjena in staja neizkoriščena.

Prejšnji režimi so pred vsakimi volitvami obetali ljudstvu, kako bodo vsa ta polja ozdravili. Izdelani so bili razni načrti, prihajale so komisije, ki so tod preživljale lepe počitnice na državnih stroške, storjenega pa ni bilo nič. Voda je še nadalje poplavljal rodovitna nadinska in poljačka polja. Več ko 1.500 hektarov zemljišča je bilo poplavljenega samo na področju državnega posestva Jankolovce in

Kolikor si je Biograd potem

Vrane, ne daleč od Vranskega jezera. Najpogubnejše varna kotišča malarije, ki že dolgo ugonablja ljudstvo Ravnih kotalov in Primorja.

Takemu stanju bo ljudska oblast kljub trenutnim finančnim zaprekam odločno napravila konec. Že so se v Ravnih kotarih pričela pripravljala dela na Nadinskem blatu in Polačkem polju. Vse to orno zemljišče je večji del leta poplavljen, obsega pa 800 hektarov zelo rodovitne orne zemlje. Že ob samem pričetku je treba izgraditi potrebne kanale in predore. V kratkem prispejo potrebni stroji.

Ko bodo izgradili predor, ki bo zvezal Polačko polje s celovrsto odvodnih prekopov na državnem veleposestvu Vrani, bodo pričeli kopati predor, ki bo zvezal Nadinsko blato s Polačkim poljem in bo dolg 300 metrov. Ta dela bodo po sedanjih računih trajala najmanj tri leta.

Poglavje zase pa je razvodnjavanje državnega veleposestva Vrane, katerega kanali morajo v času visokega vodovja sprejeti 10 milijonov kubikov vode z Nadinskega in Polačkega polja. Vse te kanale je treba čimprej očistiti in razširiti, saj so bili zadnjih deset let hudo zanemarjeni. Za izkop svojih 120.000 kubikov zemlje bodo porabili majhne 13-tonske bagerje, ki bodo to važno nalogo opravili v dveh letih.

Odvodne kanale z vsega področja je treba uravnati proti Vranskemu jezeru, ki je največje v Dalmaciji. Obsega 3.000 hektarov, je pa globoko največ pet metrov. Da bo lahko sprejelo vse vodovje z Ravnih kotalov, bo treba odvodni kanal, ki veže Vransko jezero z morjem, znatno poglobiti ali razširiti, da se bo lahko vse vodovje otekalo v morje, sicer bi zalilo še večja področja v okolici Vranskega jezera.

Za vsa ta dela bo potreben visok kredit svojih 20 milijonov dinarjev, ki ga bo ljudska oblast vsekakor odobrila, čim bodo izvršena pripravljala dela in ko bodo izdelani vsi načrti, v katerih bo zajeta skupna naloga res velikega razvodnjavanja Nadinskega in Polačkega polja in obenem ureditve državnega veleposestva v Vrani. Koristi, ki jih bodo doprinesla ta dela, bodo

daleč presejala stroške. Predvsem bo prebivalstvo za vse čase rešeno malarije, ki je neusmiljeno gospodarila po teh lepih, starinskih krajih.

Nadalje bo v gornji kotlini Nadina in Polače rešenih okrog 800 hektarov najplodnejše zemlje, s čemer se bo zelo izboljšalo življenje teh krajev. In slednjič, kar se tiče državnega veleposestva Vrane: to je zdaj urejeno v svojih mejah, preostanek v obsegu 1.450 hektarov pa bo razdeljen med interese v siromašno prebivalstvo, čim bo zemlja ozdravljena.

Po zaključku vseh teh del bo ustanovljena za vse področje Vodna zadruga, ki bo oskrbovala vso mrežo kanalov in zaporov. Prebivalstvo Ravnih kotalov z velikim zadovoljstvom spremlja razvoj obsežnih del, saj se zaveda koristi, ki jih bo imelo v gospodarskem in zdravstvenem pogledu.

DRAGO DESTOVNIK-KAJUH: NA TALCEV GROBOVE

Bosa pojdiva, dekle, obsorej, bosa pojdiva prek zemlje trpeče, sredi razsajanih češnjavih vej sežem ti nežno v dlani koprneče.

Beli so, beli so češnje cvetovi, temni, pretemni so talcev grobovi. Kakor ponosni galebi nad vodo, taki so pali za našo svobodo.

Bosa pojdiva, dekle, obsorej, bosa pojdiva med bele cvetove, v krilo nalomiva češnjavih vej, da jih ponesč na talcev grobove.

Igo Gruđen:

SILVESTROVA NOČ

Na oknu, v liniji na vratih železna je podoba križa: v zaporu sanjam o prevratih in o svobodi, ki se bliža.

Počasi straža gre ob zidu in sneg v dvorišče naletava; vojaka senca kot v pridu zdaj sem zdaj tja po steni plava.

Prižgi za vse, ki so nam pali, pod križem v oknu, drug moj, svečo! — Roke smo si za polnoč dali in si molče želeli srečo.

1882

1946

NAZNANILO IN ZAHVALA

Z globoko žalostjo v naših srcih naznanjamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je kruta smrt posegla v našo družino in nam odvzela našega preljubljenega soproga in dobrega očeta

FRANK IVANČIĆ

podomače Ločancov

Blagopokojnik je po daljši bolezni za vedno zatisnil svoje mile oči dne 20. novembra 1946. Pogreb se je vršil dne 23. novembra iz Zakrajškovega pogrebne zavoda in po opravljenih cerkvenih pogrebnih obredih v cerkvi sv. Vida smo ga položili k večnemu počitku na Calvary pokopališče.

Pokojni dragi je bil star 65 let. Doma je bil iz vasi Male Loče, fara Hrušica na Primorskem, odkoder je prišel v Ameriko pred 40 leti. Bil je mirnega značaja ter dober skrben soprog in oče. Spadal je k društvu Carnilo Tent št. 1288 TM in podr. št. 5 SMZ.

V dolžnost si štejemo, da se tem potom najpristrčneje zahvalimo vsem, ki so darovali tako krasne vence in cvetlice v zadnji spomin pokojniku, kar je pričalo, da ste ga ljubili in nam je bilo v tolažbo.

Najlepša hvala bodi izrečena vsem, ki ste darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir in pokoj duše pokojnika, kot tudi vsem, ki ste darovali v gotovini mesto vencev.

Hvala lepa vsem, ki ste dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo pri pogrebu, kot tudi vsem, ki ste ga prišli pokropiti, ko je ležal na mrtvaškemu odru ter ga spremili na njegovi zadnji poti na pokopališče. Zahvalo izrekamo tudi nosilcem krste ter društvom na sprejem na pokopališče.

Iskrena hvala Rt. Rev. Monsig. Ponikvarju za opravljene cerkvene obrede ter pogrebni zavodu Frank Zakrajšek in sinovi za vso postrežbo in pomoč v dneh žalosti ter za izvrstno urejen pogreb.

Bodi vsem, ki ste nam stali ob strani, nas bodrili in tolažili ter sočustvovali z nami v težkih dneh ob izgubi ljubljenega, izrečena iskrena zahvala.

Preljubljeni soprog in oče, stari oče in brat, tako prerano si zapustil nas, ki smo Te ljubili. Bridka je bila ločitev in težko Te pogrešamo. Storili smo, kar je bilo mogoče, da bi Te ohranili v naši sredi, toda usoda je zahtevala drugače in sedaj počiva Tvoje truplo v hladni zemlji. Spomin na Te bo pa živel v naših srcih do konca naših dni, ko se bomo enkrat snideli tam gori nad zvezdami, kjer vlada večni mir in blaženstvo!

Počivaj v miru—snivaj sladko!

ZALUJOČI OSTALI:

MARY, soproga

FRANK, sin

MARY CHARLAU, hči

zet in dva vnuka

JOHN, brat v Marble, Minn.

URSULA VALENCIĆ, sestra v Hibbing, Minn.

V stari domovini pa zapuška brata JOSEPHA, sestre MARIJO in IVANO ter več sorodnikov.

Cleveland, Ohio, dne 16. decembra 1946.

Imamo veliko izbero krasnih božičnih dreves

KAKOR TUDI MNOGO LEPIH STVARI, PRIPRAVNIH ZA BOŽIČNA DARILA

SKOK'S FLORAL SHOPPE

TONY in JUSTINE SKOK, lastnika

Cvetlice za vse namene

15800 WATERLOO RD., IV 3200; NA DOMU: KE 6653

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem našim prijateljem in odjemalcem!

Acme Hardware & Appliance Co.

7002 St. Clair Ave. — EN 3880

IZVRŠIMO EKSPERTNA POPRAVILA NA RADIO APARATIH IN ELEKTRIČNIH PREDMETIH. Pri nas si lahko IZPOSODITE stroje za odmakanje stenskega papirja, uglatiti in čistiti pode

Jennie Hrovat

Mi imamo najbolj krasno izbero ZAVES, PREGRINJAL ZA POSTELJE IN PREPROGE ZA KOPALNICE

Izplačalo se vam bo napraviti vaše nakupe za božična darila pri nas. Poizvedite kako lahko dobite pri nas Nylon nogavice brezplačno.

Parkwood Home Furnishings

7110 St. Clair Ave. ENdicott 0511

CONSTRUCTION LOANS
STRAIGHT BANK LOANS
FHA LOANS
GI LOANS

PROMPT SERVICE
LOW INTEREST RATES
Monthly Reduction Loans

APPLY AT

St. Clair Savings & Loan Co.

6235 ST. CLAIR AVE. HENDERSON 5670

1872

1931

V BLAG SPOMIN

OB 15-LETNICI KAR JE URML NAŠ DOBRI NEPOZABNI SOPROG IN OČE

JOHN SKOZIER

Zatishil je svoje blage oči 15. decembra 1931

Dolga leta Te zemlja že krije, mirno in sladko v grobu zdaj spiš. Mi pa ne moremo živati veselja ker Te pogrešamo bridko vsak čas.

Božja je morala biti pač volja, da si nam bil tako zgodaj odvzet. Rajsko veselje zdaj živiš tam gori, Tak'ga ni mogel Ti dati ta svet.

Enkrat pa bomo se skupaj združili, ko bo poklical nas angeljski glas. Srečni vsi skupaj bomo zapeli: Bogu bod' hvala vedno vsak čas.

Zalujoči ostali:

ANTONIJA, soproga

ALICE VRBANEK, pastorka

Cleveland, Ohio, dne 16. decembra 1946.

PREŽIHOV VORANC:

JAMNICA

ROMAN SOSESKA

Spisan leta 1941. tik pred razpadom stare Jugoslavije

(Nadaljevanje)

Ko sta Moškoplet in Miha prišla v cerkev, okorno zgradbo iz sedemnajstega stoletja z neprijaznimi zidovi, je v njej rožljala že cela vrsta beraških patuštrov. Večina je počenila po koteh ali na stopnicah stranskih oltarjev. En sam pogled po cerkvi je zadostoval, da je Moškoplet vzdihnil:

"Moj bog, danes bo moral Munk pa z vozom priti..."

Miha se je spravil v kot k stranskemu oltarju. Moškoplet pa je meni nič tebi nič sedel v klop ložeške graščine. Njemu in nekaterim drugim siromakom molitev še ni šla od rok in so rajši gledali svetnike v oltarjih. Pritajeni in hlastni šepeti molitev so odmevali po hladnem prostoru. Iz kota, kjer se je stiskala Pernatovka s svojimi sirotami, se je kmalu zaslišal jokajoč glas:

"Babica, mene pa zebe..."

Odgovoril mu je raskavi glas starke:

"Tiho bodi in moli, da se nas bo bog usmilil."

Iz nasprotne kapelice se je slišal stari, enozvočni glas Ajte: "...daj nam danes naš vsakdanji kruh..."

Tedaj je v zvoniku zaklenkalo z malim zvonom k molitvi in koj nato se je oglasilo ropotanje tudi že iz žagrade. Kmalu je prišel iz njega cerkveni ključar Mudaf, postaren in bogat kmet iz Stoj in začel prižigati sveče najprej na velikem oltarju, kjer jih je našel čez trideset, potem pa še po dve na vseh štirih stranskih oltarjih. Nazadnje je odšel na sredo cerkve, kjer je na črni nosilni stali velika črna rekev s svetlimi robovi in z velikim svetlim križem na pokrovu. Na njem sta ležala navzkriž dve veliki kosti človeških nog, med njima pa velika, še dobro ohranjena lobanja. Okrog rakve je stalo v takisto črni svečnikih osem debelih sveč, ki jih je Mudaf tudi prižgal. Vsega skupaj je gorelo v cerkvi nad petdeset sveč, ki so mračni prostor na mah napolnile z rumeno svetlobo. Ker se je medtem tudi že sonce povzpelo tako visoko, da so njegovi žarki pokukali skozi okna velikega kora, je mračna cerkev postala svetlejša in prijetnejša.

Ko se je Mudaf vrnil v žagrad, je tako glasno rekel mež-

narici Trezi, da se je slišalo po vsej cerkvi:

"Danes bo treba paziti na sveče, ker je Ajta v cerkvi..."

Slišalaga je gotovo tudi Ajta, toda njen trdi obraz se ni zganil.

Medtem so jeli prihajati v cerkev tudi že drugi ljudje, predvsem seveda Munkova žlajta ter Munkovi sosedje. Najprej je prišel župan Stražnik s svojo ženo, potem Sečnjak s svojo ženo, oba iz Sončnega kraja. Za njimi je prišel Ardev, za njim pa stara Permanca, oba iz Dražne; iz Hoj je prišla Mudafica in še nekaj drugih, iz Jamnice pa je prišel kot prvi Dvornik, lastnik ene izmed obeh jamniških graščin; le-ta sicer z Munki ni bil v zlahti, pač pa ga je vezala z njimi vaška uglednost, socialni položaj in politično sorodstvo. Za njim so vstopali še drugi, večinoma ženske in otroci, ki so se na delavniki laže odtrgali od dela kakor možje, ter vauške ženske, običajne obiskovalke tedenskih maš.

Naposled so se prikazali tudi Munki. Gospodar, suhljat, a še raven mož svežega, zdravega obraza, star okrog šestdeset let, je s svojim mlajšim sinom Anzonom zavzel prostor, ki ga je Munkova hiša že davno imela v prednjih vrstah klopi; njegova, kakih deset let mlajša žena Agata, in drobna, lepušna hčerka Mojcka sta sedli v hišni sežlez v vrsti ženskih klopi. Manjkal je le starejši sin Ladej, ki ni mogel priti, ker je bil za učitelja v sosednjih Dobrih. Ko je zavznilo skupaj, je bilo v cerkvi skoraj polovico toliko ljudi, kolikor jih je ob navadnih nedeljah prihajalo k maši, kar je očito dokazalo, kak ugled in vpliv je v Jamnici imela Munkova družina.

Jamniški župnik Virej — na fari je bil šele nekaj let — uči petdeset let star mož suhotnega obraza in za svojo postavbo preobilnega trebuha, ki ga je dobil zaradi prevelikega živjanja piva, se je takoj nato prikazal pred velikim oltarjem v svojem slavnostnem, žalnem ornatu. Hkrati so na koro zabučale tudi orgle in se je oglašala Trezina pesem; slovesno opravilo za vse na Munkovem in Bunkovem gruntu pomrle se je pričelo.

Zbrani farani so se takoj zatopili v molitev; nekateri so tiše ali glasneje molili rožne vence, medtem ko so drugi brali iz našnih bukev. Cerkevni obrad jim je bil že tako v krvi, da so tisti, ki so bili zatopljeni v branje, na pamet poznali vsako župnikovo kretnjo in so ob potrebi mehnično vstajali in zopet sedeli. Molitve najrazličnejših občutkov in želj so vrele iz prsi. Pri takih žalnih svečanstvih se navadno moli za zveličanje duš tistih, katerim je maša

namenjena, ter za lastne rajne sorodnike, toda v cerkvi razen Moškopleta gotovo ni bilo nikogar, ki bi mislil, da je kdo izmed njegovih rajnikov v peklu. Celó vice so se jim zdele neverjetne. Saj je skoraj vsak, na kogar so mislili, živel kolikor toliko spodobno življenje, si teže ali laže prideloval svoj vsakdanji kruh, nazadnje pa skesan in spravljen z bogom umrl. Zato so se mnogi v duhu kmalu odstranili iz cerkve in se naenkrat znašli sredi posvetnih brig. Bil je začetek leta in takrat imajo kmet vse polno skrbi. Kako je prezimila ozimina, kako je vzkli- la jarina, kakšno leto se neki obeta. Razen tega so bili časi še zelo nemirni in posledice vojne še niso bile zaceljene. Nihče ni vedel, kaj bo z valuto in kako bo s cenami. Pa tudi meje še niso bile popolnoma urejene. Nekateri so se na tihem skoraj jezili na Munka, ki so jim požrli skoraj pol delavnika... Bog ve, kaj neki namerava Munk s tem slovesnim opravilom in s to obdaritvijo revežev? Slišalo se je, da namerava izročiti enega izmed obeh gruntov mlajšemu sinu Anzanu, to pa baje zato, ker po deželi še vedno strašijo s to agrarno reformo...

(Dalje prihodnjič)

Zahvala

V dolžnost si štejeva, da se zahvaliva najinim prijateljem za presenečenje 9. novembra za trideseto obletnico najine poroke, ker to je bilo pravo presenečenje. Ničesar nisva slutila in bilo je to presenečenje že v drugi v najinem življenju. Pred desetimi leti so naju tudi presenetili v Turkovi dvorani, torej sva bila v življenju kar trikrat ženin in nevesta.

Najprvo se zahvaliva Mr. in Mrs. Segulin, ki sta naju na tako spreten način pripeljala na party. Hvala najinima tovarišima, ki sta nama šopke cvetlic pripela v tretjič, Mr. in Mrs. J. Močnik.

Najlepše se zahvaljujemo najinima hčerkama in zetom Louis Sajovic in Frank Benda, ki so vse to naredili in povabili prijatelje. Iskreno zahvalo naj prejmeta Geli in Louis, ki sta dala svojo rekreacijsko sobo na razpolago za party, kjer smo se do-

POZOR, INVESTORJI!

Zidan apartment s 10 stanovanji, vsako stanovanje s 5 sobami. Najemnina \$3.000 letno. Cena za hitro prodajo \$25.000.

PORATH REALTY

RA 5777-10522 SUPERIOR AVE.—KE 8064

AUGUST KOLLANDER

v Slov. Nar. Domu,
6419 St. Clair Ave.

POSILJA DENAR v Jugoslavijo, Trst, Gorico, Avstrijo, Italijo in druge kraje; vsaka pošiljatev je jamčena;

PRODAJA ZABOJE za pošiljanje hrane in obleke v staro domovino in sprejema tudi zaboje za odposiljanje v stari kraj.

Pri Kollanderju boste vedno dobro postreženi.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

EZELLA THEATRE

7009 SUPERIOR AVENUE

želi vsem Slovencem in posebnikom vesele božične praznike in srečno novo leto!

VODSTVO

POD NOVIM VODSTVOM
EDITH PHOTO STUDIO

1738 CRAWFORD ROAD

Nasha posebnost so: Slike svatb, plesov, banкетов in premikajočih se predmetov kjerkoli in kadarkoli. Izvršimo privlačne slike otrok, portretov, povzamemo fotostatične kopije in reprodukcije. Slike napravimo v okvirju za na stene ali druge izredne mere.

Odprto od 9. zj. do 9. zv.
PAUL D. JONES, fotograf

METRO MUSIC HOUSE

16343 EUCLID AVENUE — GL 9133

Popolna zaloga plošč, klasičnih in popularnih, note za razne godbene instrumente, in radijske kombinacije.

Vsem našim slovenskim prijateljem v Clevelandu in Euclidu sporočamo, da bomo ta teden otvorili novo moderno trgovino, kjer vam bomo postregli z vsemi šivalnimi potrebščinami

SINGER SEWING MACHINE CO.

748 EAST 185th STREET

BOŽIČNE SLAŠČICE IN OREHI

Pridite si ogledati našo obširno zalogo finih BONBONOV IN SVEŽIH OREHOV ZA PRAZNIKE. Lepi zavojčki z različnimi orehi, 3/4 funta, 1 funt, 1 1/2 funta, 2 funta

MIKLAVŽ IN BONBONI 45c

ter mnogo drugih božičnih okrasov. Slaščice s sadjem v sredini, trde vrste božične slaščice, ter zaboji čokoladnih bonbonov.

SIEGELS NUT SHOPPE

603 PROSPECT — Vhod pri Prospect Colonial Arcade

Nottingham Market

18620 ST. CLAIR AVENUE

ART JOHNSON

Imamo veliko izbero vsakovrstne mesenine

Ruxin Drug Co.

8401 HOUGH AVE., poleg Astor gledališča
Velika izbora božičnih daril za vso družino po nizkih cenah. — Damo zelene Eagle znamke.

CIRCLE THEATRE

10208 EUCLID AVENUE

V našem gledališču vedno vidite najboljše slike prvo. Kažemo slike iz inozemstva in novice o dnevnih dogodkih

M. J. BEVERAGE

1309 ADDISON ROAD — EX 3750

Standard — P.O.C. — Leisy \$2.59

PROSTA DOSTAVA NA DOM

BALOG'S RADIO

10-letna izkušnja v popraviljanju. — Točna postrežba. Pridemo iskati in nazaj pripeljemo.
909 EAST 79th ST., blizu ST. CLAIR AVE.

Superior Cafe & Bowling Alleys

6927 SUPERIOR AVENUE

N. BALINDU — M. BOTOMAN, lastnika

WALTER J. BRAZIE

HI-SPEED SERVICE STATION

Najboljša izbora božičnih daril Scotch Rine in Balsam vrste.
12601 UNION AVENUE — LO 9819

CHARLEY'S BEER & WINE SHOP

677 EAST 185th ST. — KE 4530

Nabavite si za praznike okusno pivo in fina vina pri nas. Točna in vpljudna postrežba—cene zmerne.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

Kadar želite imeti dober užitek in videti krasne najnovejše slike pojdite v

UNIVERSITY THEATRE

10606 Euclid Avenue

CLEMENT JEWELRY

697 EAST 185th STREET

Popolna zaloga ur, Bulova, Longines, Elgin, Driva in Imperial izdelkov. Diamanti, Parker samopojna peresa in vsakovrstna zlatnina.

Farmer's Poultry NAJBOLJŠE VRSTE PERUTNINE

ZIVE IN OCISCENE — DOBITE VEDNO PRI NAS
CENE ZMERNE — POSTREŽBA TOČNA
4303 SUPERIOR AVE. — EN 5025

BEACHLAND CLEANERS & DYERS—631 E. 185 St.

PREJE POJE — Ustanovljeni 25 let — poleg Pick & Pay

1. Sčistimo in slikamo, ko počakate
2. Popravila izvrši izurjen krojač
3. Ekspertno čiščenje in barvanje

MI SAMI IZVRŠIMO DELO

24-urna posluga. A. Hočevar, poslovođa

Imperial Beauty Shoppe poleg Pick & Pay

629 E. 185th St.

5 EKSPERTNIH OPERATORIC — ODPRTO VSAKI DAN

1. Striženje las po obliki in potezah obraza
2. Specializiramo na dolgih laseh, ki se težko uredijo.
3. Rabimo najbolj moderne metode pri permanentni NI TREBA DOGOVORA

DENMAN'S FLOWERS

8819 HOUGH AVENUE

Cvetlice za vse slučaje

Odprto do 10. zv. in ob praznikih ter nedeljah do 6. zv.

Dajte praktična darila od PTAK'S

POHIŠTVO

ELEKTRIČNE PREDMETE

IGRAČE — RADIO APARATE

KOMBINACIJE—SLOVENSKE PLOŠČE

TER NA STOTERO DRUGIH PRIMERNIH

DARIL PO PTAKOVI NIZKI CENI

PTAK'S

5416 Broadway

MI 8050

Odprto do 9. zv.

WIDGOY'S PHOTO STUDIO

485 East 152nd St.

Se priporočamo za izdelavo vseh vrst slik po zmerni ceni. Odprto ob nedeljah.

PLOŠČE

Posebna razprodaja na novih srbsko-hrvatskih ploščah

29c VSAKA

Lee's Record Shop

3819 PAYNE AVE.

EX 3908

Prinesite ta oglas in dobili boste poseben popust na drugih nakupih.

OSTANEJO GORI CELO LETO
Protežirajo vrata, okna, porče, in vrhove proti sapi... varujejo proti pripekajočemu soncu. So perfektni za strehe na portu ali nad vrati. Najbolj ekonomične vrste streha. So varne proti ognju—Koolvent traja celo življenje. Krasne barve. Vprašajte za detajle.

ALL-WEATHER PROTECTION
with KOOLVENT ALUMINUM AWNINGS
KOOLVENT METAL AWNING CORP. OF CLEVELAND
3756 Carnegie Ave., EN 4080

Ljudstvo jim je zaupalo—oni pa so ljudstvu poneverili denar!

SE EN ZLOČIN PROTILJUDSKE DUHOVŠČINE

(Spodaj priobčamo odlomke iz obravnave, ki se je vršila v dvorani ljudskega sodišča v Ljubljani, proti odgovornemu vodstvu klerikalnega denarnega zavoda na Jesenicah. Poročilo je bilo priobčeno v "Slovenskem poročevalcu" od 6. oktobra 1946. Izrecek je poslala svojemu bratu Mr. Martinu Pokelšek, 1188 E. 61 St., Marija Pokelšek iz Jesenic na Gorenjskem, ki je sama bila ena od žrtv brezsrčnih izkoriščevalcev slovenskega naroda. Marija Pokelšek je obenem nastopila kot prva priča na tej obravnavi in v svojem pismu pojasnjuje, kako se je to izražalo ljudskega zaupanja vršilo.

Ker so takšna vprašanja, posebno v sedanjih dobi raznih ponesrečenih "pojasnil" in opravičevanj posebno aktualna za ameriške Slovence, smo prepričani, da bo marsikateri, ki želi vedeti resnico, zanimalo, kakor poročilo iz obravnave, tako tudi samo pismo Marije Pokelšek. Op. ured.)

V veliki dvorani okroglega ljudskega sodišča v Ljubljani je bila v petek 4. oktobra 1946 ves dan kazenska razprava proti odgovornemu vodstvu klerikalnega denarnega zavoda na Jesenicah. Razpravno dvorano so v velikem številu napolnili delavci in kmetje z Jesenic, ki so se nalašč v ta namen pripeljali v Ljubljano, da bi slišali in tudi sami povedali, kako je ta zavod, v katerem so imeli navedejo be- sedu štirje duhovniki, zlorabil njihov težko prislužen denar za osebne in politične namene.

Slo je za poslovanje Hranilnice in posojilnice na Jesenicah, registrirane zadruge z neomejeno zavezo, v katere upravnem in nadzornem odboru so delovali zloglasna kaplana in kasnejša belogardistična izdajalca, ki sta se vdinjali Italijanin in Nemec in ki imata na vesti težke zločine, Andrej Križman in Jožef Godina ter jeseniška župnika Anton Kastelic in Matevž Zbon- tar.

Največjo delavnost je razvijal kaplan Križman, ki se je prvi postavil na stališče, da je hranilnica zato tu, da služi prvenstveno političnim ciljem in da je skrb za vlagatelje šele drugo- vrstnega pomena. Z denarjem hranilnice so zidali Krekov dom, ustanovili ljudsko kuhinjo, podpirali lista "Gorenjca" in "Na- mejah," Vincencijevo konferen- co in še druge klerikalne usta- nove, ki bi brez denarja, ki ga je dajala hranilnica skoraj ne mogle delovati.

Posamezni odborniki, zlasti oba kaplana, Križman in Godi- na, so se začeli z denarjem iz hranilnice spuščati tudi v oseb-

in zakrivali škandal, dokler se je dalo.

Čim pa se je zrušil pod udar- ci okupatorja protiljudski re- žim bivše Jugoslavije, ki je šči- til mahinacije obtožencev, in so Nemci, pohlepni po našem de- narju, revidirali hranilnico, so takoj že leta 1942 ugotovili zlo- rabe in nerednosti. Revizija je ugotovila, da je znašal primanj- kljaj dne 30. junija 1941 skupaj 906,873 predvojnih jugoslovan- skih dinarjev in da so se nered- nosti začele že pred 10 leti.

Obtoženci so zakrivali svoje nepošteno dvige denarja tako, da so v knjigah potvarjali višino izplačanih vlog, da niso pripiso- vali obresti itd. Tako je na pri- mer vlagatelj dvignil 200 dinar- jev, kar je bilo v njegovo vložno knjižico in blagajniški dnevnik pravilno vpisano, v glavno knji- go pa je bilo zapisano, da je dvignil 20,000 dinarjev.

Prav tako so vodstvo za- voda prevzel delegat, ki se je tudi takoj lotil razčiščenja za- vede. Večina odgovornih, razen pobeglih kaplanov Križmana in Godine ter bivšega župana Mar- keža, je bila dosegljiva. Revizija je ugotovila, da je ostalo stanje po letu 1941 nespremenjeno. Vse ugotovitve so bile predložene jav- nemu tožilstvu, ki je po kratki pre- iskavi sestavil obširno obtožni- co in poklical ves upravni in nadzorni odbor ter uradnico Sa- viniškovo na odgovornost.

Razen njih se je moral zago- varjati tudi revizor inženir Ur- banija, ker je bil leta 1942, ko je revidiral hranilnico, v službi okupatorske nemške revizije in je stavil tako svojo strokovno izobrazbo na razpolago sovra- žniku za okrepitev njegove go- spodarske moči in vojnega po- tenciala in ker naj bi ob priliki revizije letos skušal v dogovoru z odborniki naprtiti breme pri- manjkljaja in krivdo zanj iz- ključno na uradnico Savinškovo in tako koristiti drugim, ki so prav tako odgovorni.

Glavni obtoženci z obema žu- pnikom na čelu so bili obtoženi, da so zakrivali zločinsko napra- vljanje lažnih listin, zločinstvo utaje in poskus prevare. Inženir Urbanija je bil obtožen, da je zakrivil kaznivo dejanje po čle-

CANTON, OHIO

BOŽIČNA DREVESA

CANADIAN BALSAM
vse velikosti — nizke cene
Venci za na grobove

Se ne premočijo—zelo lepi z
raznimi božičnimi okraski
in držaji

BOŽIČNI OKRASKI
Venci—Mistletoe, sveče in
drugi okraski

DUMONT'S
134—2nd. S. E.
CANTON, OHIO

Balkan plošče 79c

Sedaj imamo v zalogi sledeče
slovenske plošče:

Vesela vdova, polka
Ringelšpil, polka
Zeleni hrib, valček
Židana marea, polka

Poletile bijele vile
Turpolje, polka

Ljubila sam crno oko
Mila Majko spremaj svatove

Daniela
Cdje si, da si moj Colnobo

Caralama
Idem kući zorom

Ja sam Joviću varala
Oj Marice Dijeo

Drmes kolo
Becarac

Imamo klavirje—radije in plošče

Geo. C. Wille & Co.

601 CLEVELAND AVE., N.
CANTON, OHIO

nu 10. zakona o kaznivih de-
janjih zoper ljudstvo in državo in
zakrivil obenem kaznivo dejanje
zoper pravosodje in službeno
dolžnost.

Po prečitaniu obtožnice se je
moral najprej zagovarjati ob-
tožena uradnica Savinškova.
Branila se je vsake krivde, češ
da je izvrševala samo to, kar ji
je ukazal kaplan Križman. Za
napačno poslovanje je zvedela
že kmalu po letu 1930, ko je
revidiral posojilnico revizor Kri-
štofič in je za nerednosti naj-
prej njo klical na odgovor. Ko
pa je uvidel, da je krivda na
drugih, se je 10 dni posvetoval
z vsemi odborniki.

Križman je tedaj moral pre-
zvzeti na breme svojega tekočega
računa okoli 10,000 do 15,000
dinarjev primanjkljaja. Križ-
man je dvigal gotovino, ne da
bi jo pogosto obvestil, da je to
storil. Naročil ji je, naj k po-
ljubnim postavkam pripiše dvig-
njene zneske tako, da bo stanje
v blagajni "štimalo" s stanjem v
knjigah. Ko se je začelo število
tako dvignjenih zneskov vedno
bolj množiti, jih je zapisovala v
posebno knjižico, ki pa je izgi-
nila. Ta knjižica je bila v bla-
gajni in so jo lahko vsi odbor-
niki, ki so se zanimali za stanje
blagajne in knjig videli.

Zlorabljali so tudi vložne knji-
žice, ki so jih vlagatelji pustili
kar v hranilnici. Nikoli jo nihče
ni klical na odgovor zaradi ta-
kega vpisovanja dvignjenih zne-
skov. Križman pa ji je zatrjeval,
da je vse prav, ker gre vse za
"dobro" namene.

Vsem vesele božične praznike
in srečno novo leto!

V. C. BIDWELL OPTICAL DISPENSING CO.

Dispensing and
Manufacturing Opticians

1411 Schofield
Building
vagal E. 9th &
Euclid
CH 4245

- Bodite letos praktični
- Dajte očala za božično darilo
- Imamo največje izbore naj-
novejših okvirov
- Naša očala bodo pristojala vaši
zunanosti
- Imamo dolgoletno izkušnjo v
tem poslu
- Z vsakim parom očal dobite
steklenico tekočine za čiščenje
očal ter prilec

Vsem vesele božične praznike
in srečno novo leto!

ZAVORI CLUTCH

Upravljanje koles na
vseh izdelkih avtov

NA ODPLAČILA

po ekspertih, ki so v
resnici izurjeni

VZPOSTAVIMO ZAVORE
IN "CLUTCHES" NA
INDUSTRIJSKI IN DRUGI
PREMIKAJOČI OPREMI

YEAGER

RAYBESTOS

6615

CARNEGIE

Tel.: ENdicott 9182

Specialisti izza 1920

Nekoč je bil tak znesek vpisan
tudi na breme župnika Kastelica
in ko je ta opazil to, je bil hud in
zahteval, da mora znesek prepri-
sati na kako drugo vlogo. V kri-
tičnem času, ko je hranilnica že
prihajala v stisko, je Križman
dvignil večji znesek in ga pora-
bil za zidanje Belcijanovega ho-
tela pri Sv. Križu. Ljudje so to
zvedeli in se zelo razburjali. Let-
nih obračunov zaradi takega
stanja sploh niso mogli napra-
viti, temveč so napisali nekaj
števil, tako da je bilo na videz
vse v redu.

Savinškova poudarja, da so
moral tako stanje vedeti vsi
odborniki, ker so jim bile knjige
vedno na rapolago. Ko je neki
vlagatelj tožil hranilnico pri so-
dišču v Radovljici na izplačilo
svoje vloge, so morali blagajni-
ški dnevnik popolnoma na novo
napisati, da se je stanje ujema-
lo z vpisi v hranilni knjigi vla-
gatelja. Hranilnico sta zastopala
v tej zadevi Kastelic in Gospo-
darich in sta tako morala ve-
deti za vse mahinacije. Da bi tu-
di sama imela kakšno korist od
teh manverzacij, pa nista hotela
priznati.

Župnik Kastelic ni hotel ničesar
priznati. Trdil je, da je mis-
lil, da je vse v redu, ker so dru-
gi odborniki trdili, da je vse v
redu. Nevarnih obremenitev Sa-
vinškove pa se ni več "spomi-
njal."

Podobno so se zagovarjali tu-
di drugi obtoženci in se izgovar-
jali drug na drugega. Nihče ni
(Dalje na 6. strani)

Leonard J. Melaragno
ODVETNIK
7108 SUPERIOR AVENUE
vagal Addison Rd.
EN 4578

PREMIER DELICATESSEN

6920 SUPERIOR AVE.
Vsakovrstne grocerijske potrebščine
in starokrajski črni kruh

Tannis Excelsior Accordion Co. & Studio

3347 EAST 55th ST.
MI 4447

Damo POUK in izvršimo

POPRAVILA na
HARMONIKAH

Imamo nove in rabljene
harmonike

NAJNIZJE CENE
V DRŽAVI

Vesele božične in novoletne
praznike želimo vsem!

Vsem
Slovencom in
čitateljem
tega lista
želimo
PRAV VESELE
BOŽIČNE
PRAZNIKE
IN SREČNO
NOVO LETO!

WM. TAYLOR
SON & CO.

630 EUCLID AVE.

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

EVO BETTI

4220 Superior Avenue

Novo preurejena trgovina, kjer dobite
PRVOVRSTNO GROCERIJU — MESENINO
ZELENJAVO — ZMRZNJENA JEDILA
PIVO in VINO

Vse dobite v eni trgovini. — Pripeljemo na dom.

Vesele božične praznike in srečno novo
leto želimo vsem!

EAMER'S RESTAURANT

742 EAST 185th STREET

HARRY ZICHERMAN

12022 UNION AVENUE — LO 6453

FINA PERUTNINA IN SVEŽA JAJCA PO
ZMERNIH CENAH

UNION BEVERAGE

12014 UNION AVENUE — LO 6798

PIVO, VINO, CORDIALS IN MEHKA PIJACA

JAMESON & MOELLER

"Keeper of the Keys"

PRODAJALCI ZEMLJIŠČ IN POSESTEV V EUCLIDU

Glavni urad na:

18950 LAKE SHORE BLVD. — IV 3164-3166

DR. E. EDWARD HENNEL, D. M.

ZDRAVNIK

3400 EUCLID AVENUE — EX 8464

Uradne ure: ponedeljek, sredo in petek od 10. zj. do 4.
pop. — Torek in četrtek od 2. do 8. ure zvečer. — Ob
sobotah po dogovoru.

UPTOWN KIDDIE SHOP

OBLEKA IN OPRAVA ZA DECO

10425 ST. CLAIR AVENUE

GL 8716

R. NOTARY

SPLOŠNA POPRAVILA IN TAPETIRANJE
POHISTVA

12113 UNION AVENUE

LO 6379

EZELLA DRESS SHOP

7011 SUPERIOR AVENUE

Imamo polno zalogo lepih oblek za žene in dekleta
Vse mere—9 do 52. Prvovrstne kakovosti

MARIE LACH, lastnica

Cadillac Glass Company

NASLEDNIKI HASEK GLASS CO.

2756 FULTON ROAD — WO 2462

Lake Shore Nursery & Supplies

17750 LAKE SHORE BLVD.

Božična drevesa in dekoracije; venci, zeleni božični
okraski, mistletoe in sveže cvetje.
MICHAEL A. CAVOTTA, lastnik

Vsem Slovencom želimo vesele božične praznike in
srečno novo leto!

Denison Auto Supply

AVTNE POTREBŠČINE

4623 DENISON AVE. — AT 1009

Vsem vesele božične praznike in srečno novo leto!

CANTON, OHIO

WINTER'S FOTOGRAFIC STUDIO

COMMERCIAL—INDUSTRIAL—PORTRAITURE
525 CLEVELAND AVE., N. W. — CANTON, OHIO

Izdelujemo vsakovrstne slike poročnih skupin, klubov,
posameznikov in trgovske slike

Green's Music Store

Popolna zaloga inštrumentov in not za godbenike in
orkestre
124 CLEVELAND AVE., S. W. — CANTON 2, OHIO
Tel.: 4-3522

BALDWIN PIANOS

KLAVIRJE DOPELJEMO KAMORKOLI
V CLEVELAND

HAHN & CO.

404 W. TUSC

CANTON, OHIO — Tel.: 4-4923

DANIEL DISTRIBUTING CO., INC.

222 CHERRY AVE., N. E.
CANTON, OHIO

pošilja najlepše pozdrave za vesele božične praznike
in srečno novo leto!

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem prijateljem in znancom!

MR. IN MRS. FRANK TELICH

17105 GROVEWOOD AVE.

IV 7273

Slovenska gostilna, kjer boste vedno prijazno postreženi.

Vino—pivo—žganje—dober prigrizek.

Vesele božične praznike in srečno, blagoslovljeno novo leto vsem našim odjemalcem, prijateljem in sorodnikom!

FRANK KURE

16021 Waterloo Road

KEEnmore 7192

Izvršujemo vsa dela, spadajoča kleparski stroki. Popravljamo vsakovrstne forneze. Se priporočamo. Cene zmerne.

Prav vesele božične praznike in srečno novo leto želimo cenjenim gostom!

JOHN'S CAFE

JOHN IN JENNIE MULLEC, lastnika

689 EAST 200th ST.

KE 9816

Pri nas dobite sveže pivo, pristno vino, dobro žganje in okusen prigrizek ter veselo družbo.

Ako želite izpiti kozarček dobrega žganja ali kozarec svežega piva ali pristnega vina, pridite k nam.

SVETEK'S CAFE

MRS. ANTONIA SVETEK, lastnica

768 East 200th St.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

Vesele božične praznike in srečno novo leto vsem našim odjemalcem in prijateljem!

TONY in CHRISTINE KEBE, lastnika

WELCOME TAVERN

984 East 222nd St.

Pri nas dobite vedno prvovrstno žganje, sveže pivo in pristno vino ter okusen prigrizek. — Se priporočamo za obisk.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim gostom in prijateljem!

MARIE RICARD BEAUTY SALON

Marie Tuttle, lastnica

17216 GROVEWOOD AVENUE
IVanhoe 0645

"Let Us Solve Your Permanent Wave Problem"

Ljudstvo jim je zaupalo—oni pa so ljudstvu poneverili denar!

(Nadaljevanje s 5. strani)

hotel biti ničesar kriv, čeprav je logika dokazanih dejstev govorila drugače. Krivdo je zaničil tudi inženir Urbanija.

Nastopa vrsta prič

V dokaznem postopku je nastopila vrsta prič, ki so zgovorno potrjevale vse navedbe obtožnice in dokazovali krivdo obtožencev.

Tako je Marija Pokelšek predložila knjižico, iz katere je razvidno, da je 1. 1938 dvignila 100 din, ker ji kljub ponovnemu moledovanju niso dali več, v blagajniškem dnevniku pa je bilo zapisano, da je dvignila 15.000 din. "Bila sem cerkvena pevka in sem imela popolno zaupanje, ker je bila hranilnica v rokah duhovščine", je ugotovila Pokelškova. O Savinškovi je zatrnila, da je živila razkošno in da je vedno imela lepe toalete.

Pavel Sedej je povedal, da ni mogel dobiti večjega izplačila niti tedaj, ko je bil njegov oče na smrtni postelji in ob njegovi smrti. Savinškova ga je vedno razburjena odslavljal.

Apolonija Urbasova je vložila večji znesek, ko sta z možem prodala večjo količino lesa. Hotela sta tako imeti nekaj prihrankov za starost. V začetku je dobila izplačanih nekaj zneskov, kasneje pa vedno manj. Ko pa je nekoč obljubila župniku 1.000 dinarjev za cerkev, če ji izplača 2.000 dinarjev, je na to takoj pristal. Ko je leta 1935 vložila 8.000 dinarjev, ji je Savinškova vpisala v knjigo samo 6.000 dinarjev. Kasneje je to opazila in šla Savinškovo vprašat, kako se je to zgodilo. Savinškova se je zelo razburila in trdila, da je prav vpisala. Ker se je zbalala, da ne bo dobila nobenega denarja več, je molčala.

Karl Neuman je imel vložen večji znesek. Ko svoje vloge ni mogel dvigniti, jo je prodal Belcijanu, ki jo je kupil za polno vrednost. Belcijan, Križman in Savinškova so bili veliki prijatelji. Vera Drolčeva je izpovedala, da je imela njena družina štiri knjižice v hranilnici, ker so hranili denar za zidanje doma. Nešteto krat je hotela denar dvigniti, pa je dobivala le po 100 dinarjev. Tako ji je vse propadlo. Ugotovila je tudi, da ji od leta 1931 do 1941 niso pripisali nobenih obresti.

Štefan Potočnik je izpovedal, kako je Križman kupil za nizko ceno kmečko hišo, ki je bila prodana na sodni dražbi.

Jakob Vovk je izpovedal, da

KAJ PIŠE O GORNJI OBRAVNAVI MARIJA POKELŠEK?

Temu poročilu o obravnavi prilagamo tudi neke odlomke iz pisma Marije Pokelšek, ki je nastopila kot prva priča in je, čeravno cerkvena pevka, bila od strani brezsrčnih duhovnikov, žrtev te prevare. Pismo je dobil njen brat Mr. Martin Pokelšek, 1186 E. 61 St. Tisti del, ki se nanaša na celo to afero, se glasi: "Ljubi, dragi Tinče!

"Prilagam Ti izreke iz 'Slovenskega poročevalca', da boš videl, kako nam se godi. Preberi in spravi, ali pa uniči ta list, ker nočem, da bi bral še kdo drugi. Po mojem je tako, da vsi duhovniki niso enaki, kot tudi mi ne. Nekaj slabih, nekaj dobrih.

"Med okupacijo me je poklical inženir Urbanija, naj prinesem mojo hranilno knjižico k njemu v hranilnico. Revidiral je farovško hranilnico, kamor sem jaz nosila moje uboge krajcarje spravljati. Mama so mi vedno peli, ako se ne mislim omožiti, da moram dati kaj na stran za bolezni, ali smrten slučaj, ko nimam nikogar, ki bi mi v nesreči stal ob strani. Imeli so prav, vendar bi bilo boljše, da jih ne bi bila tako ubogala kot sem jih.

je nekoč dvignil 100 dinarjev, ko pa je prišel domov, je ugotovil, da mu je Savinškova vpisala v hranilno knjižico, da je dvignil 1.000 dinarjev. Ko jo je prijel zato, je trdila, da je res dobil 1.000 dinarjev in se je tudi župnik Kastelic potegnil zanjo. Moral je molčati, ker je, ne da bi opazil, podpisal, da je dobil 1.000 dinarjev. Večina prič je ugotavljala, da je Savinškova živila preko svojih razmer in da se je oblačila vedno zelo razkošno.

Javni tožilec, ki je podrobno razčlenil vse ugotovitve in razprave, je med drugim poudaril, da je tu šlo za navadno izkoriščanje delovnega ljudstva s strani tistega klera, ki mu nikoli ni bilo mar za interese malega človeka. To se je pokazalo tudi med okupacijo. Ugotovil je, da ne more biti dvoma, da sta tako upravni kakor nadzorni odbor vedela za vse malverzacije. Obtoženci so se s svojim delovanjem izkazali za ljudske škodljivce in je zato zahteval zanje najstrožjo kazen.

Sodišče je po posvetovanju razglasilo sodbo, s katero so spoznani za krive župnik Kastelic, kaplan Križman, kaplan Godina, učitelj Gospodarič, bivši župan Markež, župnik Zbontar in uradnica Savinškova.

Obsojeni so bili župnik Kastelic na šest let odvzema prostosti in tri leta izgube političnih pravic ter na plačilo 3.000 dinarjev povprečnine. Kaplan Križman na osem let odvzema prostosti s prisilnim delom in pet let izgube političnih pravic. Kaplan Godina na štiri leta odvzema prostosti s prisilnim delom in tri leta izgube političnih pravic. Učitelj Gospodarič na eno leto odvzema prostosti in eno leto izgube političnih pravic. Župan Markež na tri leta odvzema prostosti in tri leta izgube političnih pravic. Župnik Zbontar na štiri leta odvzema prostosti, tri leta izgube političnih pravic in 2.000 dinarjev povprečnine. Uradnica Savinškova pa na šest let odvzema prostosti s prisilnim delom, tri leta izgube političnih pravic in 3.000 dinarjev povprečnine.

Vsi drugi obtoženci—Zvezda, Smolej, Šranc, Torkar in inženir Urbanija—so bili oproščeni.

Javni tožilec je za obsojene obtožence prijavil priziv glede kazni za oproščenega inženirja Urbanija po je prijavil pritožbo zaradi izreka o krivdi.

Tudi vsi obsojenci so se pritožili in bo tako zadnjo besedo izrekla druga stopnja.

ga uničena. Šla sem na naš sektor vprašat, ali bo kdo kaj sprožil in nam pomagal, ali pa ne—pa je vse ostalo tiho. Hranilnico so prevzeli tisti, ki so imeli pred vojsko pri Jeleni hranilnico in se tudi niso veliko zmenili. V knjigo so mi zapisali zvaloriziran znesek 3.700 dinarjev—in to je vse, kar imam od mojih 31 let službe.

"Da se s tem nisem mogla zadovoljiti, je jasno. Zato sem šla še naprej na okraj vprašati, ali bi mi mogli povedati, kaj je z mojim denarjem. Povedala sem, da nimam denarja, da bi plačala odvetnika in sodnijo. Celo stvar so takoj prejeli v roke in sedaj je zadeva v Ljubljani na sodnji. Sedaj še ni končano in ne vem, če nas bodo še klicali za priče.

"Odborniki so vsi oproščeni in žal, da je padel notri tudi stari Gospodarič, mož Kristlove Cilke. Ne vem, ali je bil tako neumen in zabit, ali kaj, da je nesel v Kranjsko goro na sodnijo podpisati knjige, v katere je Savinškova napisala čisto napačne zneske, kot pa so bili ta pravi.

Ljudje so na Jesenicah tako razburjeni, da so poslali v Ljubljano zahtevo, da se mora duhovne strožje kaznovati. Ne moreš si predstavljati, kako je bilo, ko so bile zaslišane priče. Zalostno za jokati, Ti rečem. In to so bili ljudje, ki so nas učili pošteno živeti itd.

"Fa se nikar radi tega ne pohujšaj nad njimi. Bog je ostal in bo ostal in jih je prav tako kaznoval kot enega nas drugih.

"Zopet je to dokaz, kako se samih žensk poloti vsak, kdor le more. In to me je bolelo najbolj, ker so imeli v meni dolgoletno cerkveno pevko in igralko na odru, me čestili in nosili na rokah.

"Prisrčno te poljubljam in pozdravljam vsi. Tvoja

"Marija."

R. K. O. KEITH'S THEATRE

E. 105 ST. IN EUCLID AVE.

želi

VSEM ČITATELJEM
ENAKOPRAVNOSTI IN
SLOVENCEM V
SPLOSNEM

VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE

IN SREČNO TER
ZADOVOLJNO
NOVO LETO!

Naši posetniki so vedno
dobrodošli!

R. K. O. KEITH'S THEATRE

E. 105 ST. IN EUCLID AVE.

ASTOR THEATRE

HOUGH AVENUE IN
EAST 84th ST.

Dovolj prostora za
parkanje avtov

Gledališče ima udobne in
prostorne sedeže.

NAŠE GLEDALIŠČE
VEDNO KAŽE
NAJNOVEJŠE SLIKE
TER IMA POSETNIKE
TUDI IZ BOLJSIH
SLOJEV

Vesele božične in novoletne
praznike želimo vsem
Slovencem!

ANTON BARAGA

15322 Waterloo Rd.

BONDED WINERY NO. 113

Imamo polno zalogo legalnega vina, dobro, pristno, kapljico, ter se priporočamo za nakup društvom in posameznikom.

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo vsem našim številnim odjemalcem in prijateljem!

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto vsem odjemalcem, prijateljem in sorodnikom!

THE BLISS RD. COAL SUPPLY COMPANY

ERNEST LUZAR—FRANK DERDICH, lastnika

22290 Lakeland Blvd. pri E. 222nd St.

KEEnmore 0808

Euclid, Ohio

Kadar potrebujete cementne bloke, pridite k nam.

Vedno zmerena cena, ker jih izdelujemo sami.

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

VIHTELIC HARDWARE

807 EAST 222 ST.

IV 2223

Euclid, Ohio

Barva za zunaj in znotraj. Vrno orodje, umetna gnojila in druge potrebščine za vaš dom.

EUCLID WINDOW SHADE CO.

505 EAST 185th STREET

KEEnmore 4343

Slovenska trgovina

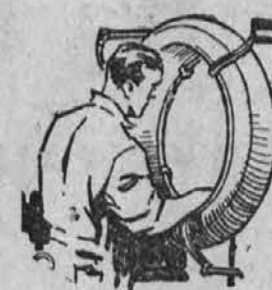
Polna zaloga Venetian Blinds, ki so v okras vsaki hiši

MR. MAVER, lastnik

Vesele božične in novoletne praznike želimo vsem!

CENTURY TIRE SERVICE

Joseph Dovgan, lastnik

15300 Waterloo Road

Vogal Calcutta Ave.

Telefon: KEEnmore 3536

Imamo vse potrebščine za vaš avtomobil in za vaš dom

Vesele božične praznike in srečno novo leto želimo vsem!

GAIETY BAR INN

16701 Waterloo Road

Fina žganja, piva in vina—domača kuhinja
Iskrena božična in novoletna voščila vsem
želita

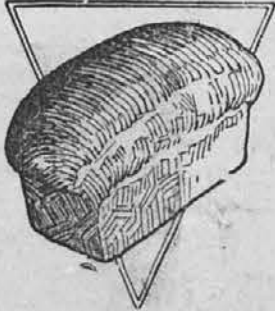
MR. IN MRS. JOHN TERČEK, lastnika

Iskrena božična in novoletna voščila vsem!

COLLINWOOD BAKING CO.

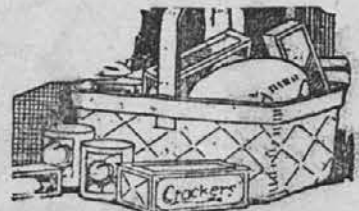
16006 Waterloo Road

Ivanhoe 7526

STANDARD FOOD MARKET

854 East 185th Street

Polna zaloga finega svežega in prekajenega mesa
in grocerije.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo
leto vsem odjemalcem in prijateljem!

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo leto
vsem odjemalcem in prijateljem!

ZAMRZNJENA HRANA. Imamo vsakovrstno zelenja-
vo in sadje, ribe, polže, rake in sladoled (ice cream).

Cigarete vseh vrst dobite po najnižji ceni

GROVEWOOD MARKET

16903 GROVEWOOD AVE. — KE. 3338

L. SAPORITO, lastnik

Vedno najboljšje meso in prvovrstna grocerija.
SE PRIPOROCAMO!

Vesele božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

Jean's Beauty Shop

741 East 152nd Street

Glenville 8139

Našim ženam in dekletom priporočamo naš lepotilni
salon v naklonjenost.

NOTTINGHAM WINERY

BONDED WINERY NO. 73

17721 Waterloo Road

Mr. in Mrs. Martin Kozar in sin, lastniki

Pri nas dobite najboljša rdeča in bela ohijska vina.
Cene zmerne. — Se priporočamo!

IMAMO TUDI RAZNE VRSTE SLADKO VINO

Želimo vesele božične praznike in srečno Novo leto
vsem prijateljem in znancem!

VODILNA SILA SVETA?

Donald Bell—O. N. A.

V teku razprav na splošni skupščini zedinjenih naro-
dov se je izvršil preobrat, ki je očividno velike važnosti—
mali narodi ki so bili prvotno vsi združeni proti Sovjetski
uniji radi njenega iskoriščanja veto pravice, so se polagoma
obrnilo proti Ameriki in Veliki Britaniji. Trditev, katero
smo opetovano slišali v predsednikovih govorih, da Ame-
rika vodi ves svet za seboj, je torej videti ovržena, ali vsaj
nedokazana.

Poraženi smo bili v zadevah, ki se nas ne tičejo neposredno. V stvari političnega spopada med belim plemenom in domačini in Indijci v Južno-afriški uniji nismo neposredno prizadeti. Pač pa smo skupaj z Veliko Britanijo podprli južno-afriškega premiera Smutsa in pri tem podlegli večini. Posredna obsoda Južno-afriške unije je bila odobrena celo z dvetretjinsko večino. Dejstvo je tudi, da je bilo sprejeto naznanilo, da je Indija zmagala v glasovanju v političnem odboru in v splošni plenarni seji, s ploho odobravanja s strani pretežne večine delegatov.

Ameriška vlada nikakor ni zaščitnica, niti posebno prijateljska napram Frankovemu režimu na Španskem. Toda tudi v tej zadevi smo se že pred meseci pridružili Angležem in smo prepričani, da bi bil varnostni svet priporočil prekinjenje diplomatskih odnosov s tem režimom. Isto stališče smo z največjo energijo podpirali v političnem odboru sedanjega zasedanja organizacije Zedinjenih narodov. Pododbor za špansko zadevo je odobril prekinjenje odnosov kljub naši opoziciji z 11 glasovi proti 6. To seveda še ni zadnja beseda v tej zadevi, toda da se je to zgodilo, je vendar zelo značilno. Pet latinsko-ameriških dežel, med njimi Mehika, Venezuela, Guatemala, Panama in Čile, so prevzele vodstvo in so zahtevale kar najostrejši nastop proti Frankovemu režimu. Podpiral jih je sovjetski blok, Francija in Norveška. Le dve latinsko-ameriški deželi, Kuba in Kolumbija, sta ostali na naši strani, obenem z Veliko Britanijo, Nizozemsko in Kito.

Razven tega poraza, smo doživeli tudi še druge, manj važne poraze v različnih pododborskih. V najvažnejši zadevi, o kateri razpravlja zdaj plenarna skupščina Zedinjenih narodov, nismo doživeli nobenega poraza, to je res, toda nikdo ne more reči, da v tem vprašanju, v zadevi razoroževanja in omejitve oboroževanja, vodimo druge narode. V tej stvari sledimo le Sovjetski uniji, ki nam je izrgala vodstvo v tej zadevi iz rok. Da je temu tako, je zelo obžalovanja vredno, kajti nobenega dvoma ne more biti o tem, da bi manjši narodi mnogo rajše sledili našemu vzgledu in vodstvu kot pa sovjetskemu.

Ako je prišlo do teh sprememb, je bilo le zato, ker je Sovjetska unija prevzela vodstvo v borbi proti ostankom fašizma in proti kolonialnim sistemom. Mali narodi niso kar naenkrat spoznali, da imajo Sovjetsko unijo in komunizem raje, temveč so se postavili na svoje novo stališče le radi tega, ker smo začeli podpirati kolonialne sile v njihovih prizadevanjih, da zadržijo svoje privilegije in ker so Rusi pokazali dobro voljo, da pomagajo odvisnim narodom v Afriki in Aziji. Tu pričujemo plačevati visoko ceno za naše sodelovanje z britanskim carstvom. Ta cena bo na koncu pota prijateljstvo vseh kolonialnih plemen in narodov na svetu.

Položaj je neroden, a ni brez izhoda. Teh 54 narodov, ki sestavljajo zedinjene narode, je pokazalo, da so bolj progresivni, kot je bilo pričakovati. Naši in britanski delegati žanjejo mnogo odobravanja vsakokrat, kadar se zavzamejo za osebne svoboščine v notranjosti drugih dežel in v vseh takih slučajih nas podpirajo do kraja. Toda kadar Rusi napadajo krivico kolonialnega sistema, diskriminacijo radi rase, ki vlada v nekaterih demokratičnih deželah, je večina vedno na njihovi strani.

Kaj sledi iz tega? Svetovno vodstvo ne more biti zgrajeno enostavno na temelju sile. Nikdo pa ne bo mogel iztrgati svetovnega vodstva iz rok tako močne sile kot je Amerika, ako bomo uporabljali svojo silo v prilogo napredka in svobode. Ako se bomo vrnili k našim osnovnim načelom svobode in enakopravnosti, bomo neizbežno postali in ostali vodilni v vseh razpravah v zedinjenih narodih.

Še ena "prosta luka" za Ameriko

Naš zvezni oddelek za trgovino je pred nedolgo avtoriziral pristanišče v New Orleansu, Louisiana, da odpre zono za zunanjo trgovino, ali "prosto luko" kot pomoč trgovini iz drugih dežel. Ko bo ta zunanja trgovska zona odprta v letu 1947, bo to le drugo predelje "proste luke" v Zed. državah. Koliko Američanov je sploh vedelo, da se že bilo tu vzpostavljeno predelje proste luke — Foreign Trade Zone I, ki je kot tako operiralo že iz leta 1937? Omenjena ameriška prosta luka je del newyorškega pristanišča in je znana pod imenom Stapleton, Staten Island, N. Y. Ustanovljena je bila po vzoru 40 ali več prostih luk v Evropi in Aziji. Po zadevnem zakonu, ki je bil sprejet v našem kongresu l. 1934, je prosta luka izolirano, ograjeno in policiirano predelje v vhodni luki sami ali v njeni bližini. Obratuje pod zveznim nadzorstvom. Blago, ki je pripeljano v to pristaniško zono od zunaj, se lahko prepelje takoj ali v teku nedolga časa v tuje dežele, ne da bi bilo treba plačati carino Zed. državam — torej carine prosto. Ko je tako importirano blago enkrat v prosti zoni, se more isto sortirati, čistiti ali kakorkoli drugače preurediti in pripraviti za nadaljno odpremo. Vključiti se more dodatno

blago domačega ali tujega izdelka. Končno se more tako blago tudi prodati Zed. državam in v tem slučaju se plača carino, pristojno za običajen uvoz tujih izdelkov v njih končni obliki. V zoni sami namreč lahko kolesje švicarskih ur vdelajo v ameriške okrove; afriške briljante strokovnjaško porazberejo; parfum nalihejo v stekleničice, itd. Vse to pa ne spada pod izdelovanje, pač pa se smatra za pripravljanje in urejevanje blaga za prodajo. Izdelovanje in razstavljanje blaga je prepovedano v prosti zoni. Newyorška zona št. 1 je kar mrgolela tuje oziroma svetovne trgovine kmalu po otvoritvi v letu 1937. Tekom leta 1941 je zabeležila 232 različnih uvozov, ki se jih je cenilo na 89 milijonov dolarjev vrednosti. Proste luke se je poslužilo 70 dežel. Kasneje je naš vojni oddelek potreboval to pristaniško predelje sam in se je morala prosta zona umakniti v več manjših pomolov ob North River (Hudson na zapadni strani mesta.) Uvoz je bil odslej veliko manjši. Sedaj je prosta zona deloma vzpostavljena nazaj v Stapletonu, kjer bo kmalu imela na razpolago 92 akrov prostora.

San Francisco, v Kaliforniji in San Juan na Porto Riku sta dve izmed ameriških luk, ki so zaprosile za dovoljenje vzpostavitve svobodnih luk oziroma prostih uvoznih zon. Sedaj se tudi priporoča proste zone na velikih letališčih, kot tudi razstavne prostore, ker bi to pospešilo trgovino in privedlo kupce.

Genoa v Italiji je imela, kakor piše revija "National Geographic Society" prvo prosto uvozno zono v svoji luki, toda ideja proste luke je vendarle starejša — datirana iz dobe Hanseatične lige mest 14. stoletja, ali še prej. Nemčija je zgradila nič manj kot 11 pomorskih in rečnih prostih uvoznih zon, kot piše ista revija. Najbolj znana je bila prosta luka v Hamburgu in Bremenu, kjer so v prosti zoni obratovale celo livarne in ladjedelnice. Tovarne so bile prostim zonam na razpolago tudi v Copenhagenu na Danskem. Zelo pripraven za prosto luko je Danzig, dalje Trst in Reka, ker se mora iz teh pristanišč voziti blago globoko v notranje dežele iz Baltijskega in Jadranskega morja.

V Zed. državah so proste uvozne zone pod nadzorstvom Foreign Trade Zones Boarda, katerega tvorijo: trgovski tajnik, vojni tajnik in zvezni zakladničar. Zvezni oddelek za trgovino pa ima nad tem odborom jurisdikcijo.

WATERLOO HI-SPEED SERVICE
Moderna naprava za mazanje avto-
tov; umijemo in čistimo avte, izvršimo razna popravila, itd.
Frank J. Fortuna in
Johnny Vadal, last.
E. 152nd St. in Waterloo Road

VAS MUČI
REVMATIZEM?
Mi imamo nekaj posebnega
proti revmatizmu.
Vprašajte nas.
Mandel Drug
slovenska lekarna
15702 Waterloo Rd.

HERMAN'S TEXACO SERVICE

HERMAN STAVANJA, lastnik

GASOLINSKA POSTAJA

920 East 185th Street

Ivanhoe 9568

Texaco gasolin in najboljše olje za vaš avtomobil.

Se priporočam.

Veselo božične praznike in srečno Novo leto želimo
vsem našim odjemalcem in prijateljem!

EUCLID CITY WELDING & SOHIO SERVICE

22301 LAKEWOOD BLVD. — IV 9526

Popravimo avtomobile in zvarimo karkoli.

JOE KARLINGER in FRED ZUPANCIC, lastnika

Veselo božične in novoletne praznike želimo vsem!

Helen's Dress Shoppe

414 EAST 156th STREET

Corner Waterloo Road

Ivanhoe 3136

V naši trgovini dobite obleke najnovejših krojev.
Velika izbira za večje ženske, isto imamo nogavice
posebne mere. Odprto ob večerih.

Veselo božične in novoletne praznike želimo vsem!

ZA BOŽIČNA DARILA

Predno greste kam drugam, pridite k nam, ter si
oglejte našo veliko zalogo vsakovrstnih potrebščin za
vso družino.

Želimo prav vesele božične praznike in srečno Novo
leto vsem odjemalcem in prijateljem!

ANTON GUBANC

MODNA TRGOVINA

16725 Waterloo Rd.

Želimo veselo božične praznike in srečno Novo leto
vsem prijateljem in znancem!

GLOBOKAR'S FRIENDLY SERVICE

JOHN J. GLOBOKAR, lastnik

1075 East 185th Street--Corner

Chapman Avenue

Kenmore 9796

Mobilgas — Mobiloil — Graco Motor Vitalizer

SPLOŠNA AVTOMOBILSKA POPRAVILA

Naša posebnost je poprava generatorja, "starterja" in
"voltage regulatorja." Pridemo iskati vaš avto in ga pri-
peljemo nazaj.

Želimo prav veselo božične praznike in srečno Novo
leto vsem odjemalcem in prijateljem!

DANIEL STAKICH in LUDWIG RADDELL

Insurance Agency and Real Estate
Fire, Auto, Tornado, Plate Glass, etc.

15813 Waterloo Road

Kenmore 1934

Ako hočete dobro božično kosilo, pridite k nam po fine
prekajene šunke. Vedno prvovrstno sveže meso.

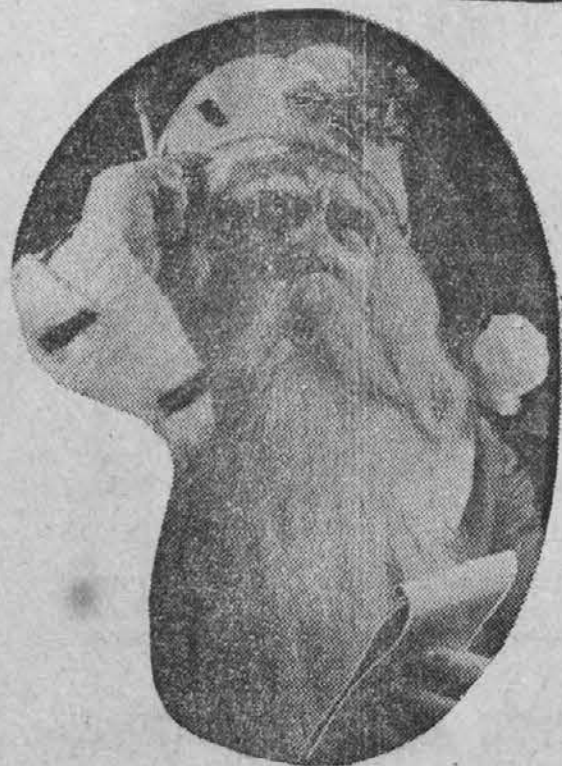
Zlate's Meat Market

662 EAST 140th STREET

Mulberry 9160

Veselo božične praznike želimo vsem!

We specialize
in Prescribing

ITEMS FOR BABY

In Plated Silver and
Sterling Silver

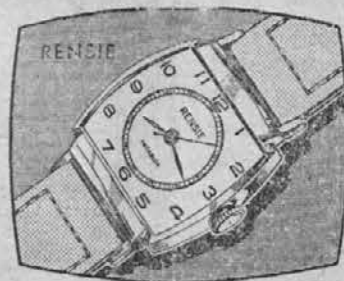
As Low as **\$1.75**
and up

NEW
EVERSHARP CA[®]
RETRACTABLE

Writes up to 3 years with-
out refilling... writes
thousands of pages...
makes 6 to 8 carbon copies...
Can't leak in any position.
See it—Try it—Buy it!
CA[®] means Capillary Ac-
tion Cartridge.

EVERSHARP CA[®] RETRACT-
ABLE 14-karat gold-filled **\$25**
plus Fed. tax

Rensie Mr. Madison — 17-jewel depend-
ability. Shockproof. Encased in the rich
color of natural gold. Ruled-numeral dial.
Sweep-second hand. Piquein strap—
FED. TAX INCL. **\$37.50**

LAPEL WATCHES
In Many Designs
From

\$33.75 to \$65

CHATALAINE PIN
AND EARRING SETS

Priced From

\$5 to \$50

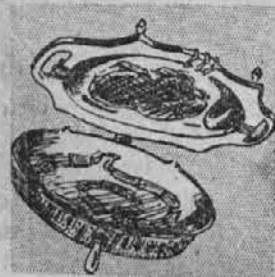

TABLE MODEL 'SENTINEL'
6-TUBE SUPERHET[®]
RADIOS

A Good Selection to Choose From
\$29.75 and up

TABLE BROILER

\$13.75

MAGIC-FLO
COFFEE BREWER

\$3.95

AND FOR YEARS AND YEARS OF
Diamond Happiness

\$75

\$125

\$200

Prices Include Federal Tax

\$250

TERMS
GLADLY
ARRANGED

MANY OTHER GIFTS
TO CHOOSE FROM

TIE, COLLAR AND
CHAIN SETS

From

\$4.50 to \$18.00

Plus Fed. Tax

BIRTHSTONE RINGS
In 10K and 14K Gold

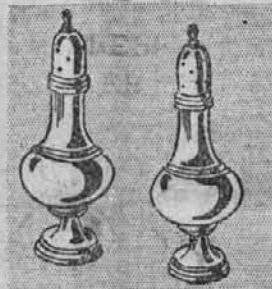
\$7.95 to \$150.00

14K White and Yellow Gold
5 DIAMOND
ENGAGEMENT RINGS

\$112.50

Plus Fed. Tax

STERLING
SALT AND PEPPER SHAKERS

\$9.00

DRESSER SET

In 3-Piece to 15-Piece.
Yellow Trim — Nylon Brushes

\$12.95 to \$60

PARKER
PEN AND PENCIL
SET

\$17.50

(No Fed. Tax)

and

\$22.50

Plus Fed. Tax

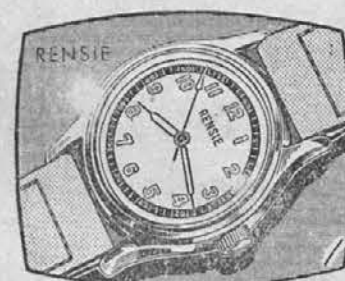
★

EVERSHARP
SETS
AT

\$5.95 - \$8.75

\$14.75 - \$15

\$19.75 - \$21

Rensie Mr. Baltimore (8) — 17-jewel de-
pendability. Waterproof, shockproof, non-
magnetic. Sweep-second hand and radium
dial. Gray pigskin strap—
FED. TAX INCL. **\$49.50**

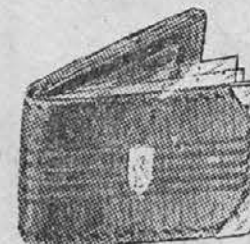
GENTS'
DIAMOND RINGS

From

\$67.50

and up

Plus Fed. Tax

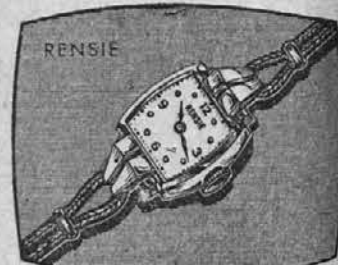

GENUINE LEATHER
WALLETS

With or Without Zipper

As Low as **\$3.95**

(Plus Fed. Tax)

Rensie Detroit Beauty (C) — "Exquisite as
America's Beauties." 17-jewel, 14-K gold
case with fashionable new domed crystal
and raised-dot dial. Black silk cord band—
FED. TAX INCL. **\$57.50**

See the Assortment of
"MIGNON"
LOCKET AND
BRACELET
COMBINATIONS

Especially Designed
for the Junior Miss

\$8.95 to

\$10.75

Plus Fed. Tax

LADIES'
BIRTHSTONE RINGS
In 10K and 14K Gold

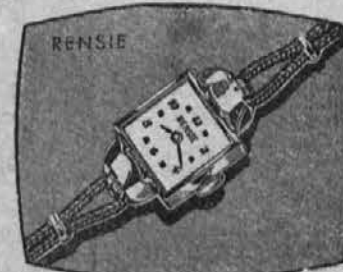
\$7.95 to \$150

PEARL AND CRYSTAL
ROSARIES

From **\$2.00** and up

(No Fed. Tax)

Rensie Detroit Beauty (8) — "Exquisite as
America's Beauties." 17-jewel, 14-K yel-
low gold case. Moderne dial with domed
magnifying crystal. Black silk cord band—
FED. TAX INCL. **\$55.00**

FRANK CERNE JEWELRY CO.

"Quality Jewelers Since 1909"

6412 ST. CLAIR AVENUE

OPEN EVERY EVENING TILL CHRISTMAS TO 9:00 P. M.